

Ang Maayong Balità parti kay Hesu-Kristo nga Gingsulat ni JUAN Pasayod

Ini nga Maayong Balità hay gingsulat ni Juan, “ang disipulo nga pinalanggà ni Hesus” nga ungà ni Zebedee. Nang maguyang na si Juan, gingdakop siya ng mga taga-Roma kag gingtapok sa isla ng Patmos tungod sa iya pagtuo kay Hesu-Kristo.

Sa primero nga kapitulo gingpakilaya niya si Hesus bilang “Wayà Katapusan nga Hambay ng Dios” nga naging tawo (1:1, 14). Ang ma-sunod nga mga kapitulo hay nagabalità ng mga makatitingaya nga butang nga nagapamatuod nga si Hesus “ang Kristo, ang Ungà ng Dios” (20:31).

Mababasa da diri ang permi nga pagkaibahan ni Hesus sa iya dose nga disipulo, lalò na nang gab-i nga gingdakop siya. Gingpakusog niya ang inda buot agud maging preparado sa aber ano nga matabò. Sa ulihi nga mga kapitulo, nakasulat kung pauno gingdakop si Hesus, ging-imbistigahan, ginglangsang sa krus, ginglubong kag gingbanhaw. Pagkabanhaw niya nagpakità siya sa iya mga disipulo sa suyod ng 40 ka adlaw.

Mababasa da diri ang paggamit ni Hesus ng ordinaryo nga mga butang sa iya pagpanudlò

agud magtao ning espiritwal nga gusto hambayon pareho ng: tinapay, iwag, karnero, punò ng ubas kag iban pa.

Si Hesus ang Hambay kag ang Kahayag

¹ Bago pa nagtunà ang tanan, yarà na ang ginatawag nga Hambay*. Ini nga Hambay hay kaibahan na ng Dios kag ang Hambay mismo hay Dios. ² Kaibahan siya ng Dios bago pa magtunà ang tanan. ³ Ang tanan nga butang nahuman paagi sa iya kag wayà mahuman ang mga nahuman kung bukon siya. ⁴ Siya ang ginghalinan ng matuod nga kabuhì. Ini nga kabuhì hay kahayag. Paagi diri, maiintindihan ng mga tawo ang kamatuuran. ⁵ Siya hay nagahayag pareho ng iwag sa kaduyom kag wayà gid napeperdi ng kaduyom ang kahayag.

⁶ Igwa ning tawo nga ang pangayan hay Juan† nga gingsugò ng Dios. ⁷ Gingsugò siya para magpamatuod parti sa kahayag nga nagkari sa kalibutan, agud ang tanan hay magtuo tungod sa iya pamatuod. ⁸ Bukon si Juan ang kahayag, pero gingsugò siya para magpamatuod parti sa ini nga kahayag. ⁹ Si Hesus ang matuod nga kahayag nga nagaabot sa kalibutan para mahayagan ang mga tawo agud maintindihan ang kamatuuran.

* **1:1** 1:1 Ang Hambay hay bukon boses kundi persona. Ini hay si Hesus kag ang gusto hambayon siya hay ang bilog nga mensahe ng Dios (1:14, Pahayag 19:13). † **1:6** 1:6 Ini nga Juan hay ang miyugbawtismo, bukon si Juan nga apostol nga nagsulat ng ini nga libro.

¹⁰ Nag-abot gid siya sa kalibutan, pero aber natuga ang kalibutan paagi sa iya, wayà siya gingkilay-a ng mga tawo kung sin-o siya. ¹¹ Nagkari siya sa kaugalingon niya nga nasyon, pero wayà siya gingbatuna ng kadamuan. ¹² Pero ang tanan nga nagbaton kag nagtuo sa iya hay gingtaw-an niya ning pribilihiyo nga maging mga ungà ng Dios. ¹³ Nahuman sinda nga mga ungà ng Dios bukon paagi sa tawhanon, o sa kagustuhan ng lawas, o sa kagustuhan ng mag-asawa, kundì paagi sa kabubut-on ng Dios.

¹⁴ Ang ginatawag nga Hambay, siya hay naging tawo kag nag-istar diri sa kalibutan kaibahan naton. Maluluy-on gid siya kag matuod gid ang tanan nga iya ginahambay. Nakità namon ang iya gahom kag kahayag bilang bugtong nga Ungà halin sa Dios nga Amay.

¹⁵ Nagpamatuod si Juan sa mga tawo, “Imaw ini ang akon gusto hambayon nang ginghambay ko, ‘May isa ka tawo nga kasunod ko nga maabot. Mas importante siya kaysa sa akon kay bago pa ako natawo, yarà na siya.’ ”

¹⁶ Tungod sa iya madakò nga paghigugmà, pa-dayon gid kita tanan nga nakabaton ng abunda nga pagpakamaayo. ¹⁷ Ang Kasuguan hay gingtao ng Dios paagi kay Moises, pero ang pagpaka-maayo kag kamatuuran hay gingpasayod sa aton paagi kay Hesu-Kristo. ¹⁸ Wayà gid ning bisan sin-o nga nakakità sa Dios. Pero gingpakilaya siya sa aton ng iya bugtong nga Ungà. Siya mismo hay Dios nga malapit sa tagipusuon ng iya Amay.

*Ang Pagpamatuod ni Juan nga Miyugbawtismo
parti kay Hesus*

Mateo 3:1-12; Marcos 1:1-8; Lucas 3:1-18

¹⁹ Isa ka adlaw, ang mga miyugdumaya ng mga Judio hay nagsugò ng mga pari kag mga Levita* halin sa Jerusalem para pangutan-on si Juan kung sin-o siya. Naghambay sinda, “Sin-o ka?” ²⁰ Wayà si Juan nagbalibad kundì nagsabat ning matuod, “Bukon ako ang Kristo* nga indo ginahuyat.”

²¹ Nganì gingpangutana ninda siya liwat, “Kung imaw inà, sin-o ka? Ikaw ba si Elias?”

Nagsabat si Juan, “Bukon.”

Kag nagpangutana pa gid sinda, “Ikaw ba ang propeta* nga magaabot?”

Nagsabat siya, “Bukon!”

²² Nganì gingpangutana pa gid ninda siya, “Sin-o ka gid gali? Balitai kami agud may maisabat da kami sa mga nagsugò sa amon. Ano ang mahahambay mo parti sa imo kaugalingon?”

²³ Nagsabat siya, “Ako adto ang ginghambay ni Propeta Isaias, ‘May magasinggit sa tiway nga lugar, “Tadlunga nindo ang agihan kay maabot ang Ginoo.” ’ ”†

²⁴ Nganì ang mga gingsugò ng mga Pariseo*

²⁵ nagpangutana liwat, “Kung bukun ikaw ang Kristo, o si Elias, o ang propeta, basi nagabawtismo ka?”

²⁶ Nagsabat si Juan, “Ako hay nagabawtismo sa tubì, pero may kaibahan kamo niyan nga wayà nindo nakikilaya kung sin-o siya. ²⁷ Siya ang

† **1:23** 1:23 Isaias 40:3

ginahambay ko nga maabot masunod sa akon. Kag indì gid ako angay aber magbaskad ng higot ng iya sandalyas.”²⁸ Natabò ini didto sa lugar ng Betania sa kabuak ng Subà ng Jordan kung sa diin si Juan nagabawtismo.

Si Hesus ang Kordero ng Dios

²⁹ Nang masunod nga adlaw, nakità ni Juan si Hesus nga nagapalapit sa iya; ngani naghambay siya, “Tan-awa! Yari na ang Kordero ng Dios nga halad* agud mapatawad ang kasal-anan ng mga tawo.”³⁰ Imaw ini ang akon ginghambay dati sa indo, ‘May isa ka tawo nga magaabot masunod sa akon nga mas importante kaysa sa akon, kay bago pa ako natawo, yarà na siya.’³¹ Nang una, aber ako mismo hay wayà nakakakilaya sa iya kung sin-o gid siya, pero ang rason kung basì nagabawtismo ako hay agud ipakilaya siya sa indo nga mga taga-Israel.”

³² Kag imaw ini ang gingpamatuod ni Juan, “Nakità ko ang Espiritu Santo nga daw salampati nga nagababà pakadto sa iya halin sa langit kag nagtinir sa iya.”³³ Aber ako mismo hay wayà nakakakilaya sa iya, pero ang Dios nga nagsugò sa akon nga magbawtismo sa tubì ang naghambay sa akon, ‘Ang makitaan mo nga babaan kag tiniran ng Espiritu, siya ang magabawtismo sa Espiritu Santo.’³⁴ Kag nakità ko gid ini. Ngani ginapamatuuran ko nga si Hesus ang Ungà ng Dios.”

Ang Una nga mga Disipulo ni Hesus

³⁵ Nang masunod nga adlaw, mintras nagatin-dog si Juan nga Miyugbawtismo kaibahan ang

duha sa iya mga disipulo, ³⁶ nakità niya si Hesus nga nagaagi. Kag naghambay si Juan, “Tan-awa nindo, ang Kordero ng Dios!” ³⁷ Pagkabatì ini ng duha nga disipulo, adto nga daan nagsunod sinda kay Hesus.

³⁸ Naglingig si Hesus kag nakità niya nga nagsunod sinda, nganì nagpangutana siya, “Ano ang indo kahinangyan?”

Nagsabat sinda, “Rabi, sa diin ikaw naga-dayon?” (Ang gusto hambayon ng Rabi hay Maestro.)

³⁹ Nagsabat si Hesus, “Kari, agud makità nindo.” Mga alas kwatro na adto ng hapon nang nagkadto sinda kaibahan siya. Nganì nagtinir sinda didto hasta magab-i.

⁴⁰ Isa sa duha nga nakabatì sa ginghambay ni Juan kag nagsunod kay Hesus, hay si Andres nga manghod ni Simon Pedro. ⁴¹ Ang una nga ginghuman ni Andres hay gingpan-gità niya si Simon kag gingbalitaan, “Nakità namon ang Mesias!” (Ang gusto hambayon hay Kristo*.) ⁴² Kag gingdaya niya si Simon kay Hesus. Gingsirò siya ni Hesus kag ginghambay, “Ikaw si Simon nga ungà ni Juan. Pero niyan pagatawagong ka nga Cefas.” (Ang Cefas hay pareho da sa pangayan nga Pedro.)[‡]

Ang Pagpili ni Hesus kana Felipe kag Natanael

⁴³ Nang masunod nga adlaw nagdesisyon si Hesus nga magkadto sa lugar ng Galilea. Didto

[‡] **1:42** 1:42 Ang Petros o Pedro hay pangayan sa Griego, ang Cefas hay sa hambay nga Aramaic, nga pareho ang gusto hambayon, bato.

nakità niya si Felipe kag ginghambayan niya, “Magsunod ka agud maging disipulo ko.” ⁴⁴ Si Felipe hay taga-Betsaida, nga banwa da nina Andres kag Pedro. ⁴⁵ Gingpangità ni Felipe si Natanael kag ginghambayan niya, “Nakità na namon ang tawo nga ginghambay sa Kasuguan ni Moises kag sa mga gingsulat ng mga propeta. Siya galì hay si Hesus nga taga-Nazaret, ang ungà ni Jose.” ⁴⁶ Naghambay si Natanael, “Nazaret! Igwa ba arà ning maayo nga magahalin didto?” Sabat naman ni Felipe, “Nunot anay sa akon agud makità mo.”

⁴⁷ Pagkakità ni Hesus kay Natanael nga nagapalapit sa iya, hambay ni Hesus, “Sirua, yari ang matuod nga Israelita, nga bukon madayà.” ⁴⁸ Nagpangutana si Natanael, “Pauno mo ako nakilaya?” Nagsabat si Hesus, “Bago pa ikaw gingtawag ni Felipe, nakità ko na ikaw nga nagapungkò sa idayom ng punò ng igos*.” ⁴⁹ Naghambay si Natanael, “Maestro, ikaw gida ang Ungà ng Dios! Ikaw ang Hari ng Israel nga amon ginahuyat!” ⁵⁰ Naghambay si Hesus, “Nagatuo ka kay ginghambay ko nga nakità ko ikaw sa idayom ng punò ng igos*. Pero mas makatitingaya pa ang mga butang kaysa diri ang imo makikità.” ⁵¹ Kag hambay pa gid ni Hesus sa inda, “Sa matuod lang ginahambay ko sa indo, makikità nindo ang langit nga bukas kag ang mga anghel ng Dios nga nagasinakà kag nagapinanaog paagi sa akon nga Ungà ng Tawo*.”

2

Ang Kasay sa Cana

¹ Pagkaligad ng tuyo ka adlaw, may kasay* sa banwa ng Cana sa probinsya ng Galilea. Kag yadto ang nanay ni Hesus. ² Ging-imbatar da sa kasayan si Hesus kag ang iya mga disipulo ³ Nang malapit na maubos ang ilimnon, naghambay ang nanay ni Hesus sa iya, “Ubos na ang inda ning ilimnon.”

⁴ Nagsabat si Hesus, “Babayi*, basì ginahambay mo inà sa akon? Bukon pa ini ang oras agud ipakità ang akon gahom.”

⁵ Pagkatapos naghambay ang iya nanay sa mga nagabulig, “Tumana lang nindo kung ano ang iya ihambay.”

⁶ Igwa didto ning mabahoy nga mga tadyaw nga unom ka bilog. Nagasuyod ang kada isa ng 20 o 30 ka galon. Ginagamit ini sa panghugas sunò sa relihiyon ng mga Judio. ⁷ Naghambay si Hesus sa mga nagabulig, “Pun-a nindo ng tubì ang mga tadyaw.” Ngani gingpunò ninda hasta sa bàbà. ⁸ Pagkatapos naghambay si Hesus sa inda, “Magsandok na kamo kag day-on sa nagadumaya sa punsyon.” Ngani gingday-an ninda siya.

⁹ Gingtigsiman ng nagadumaya ang tubì nga nahuman nga ilimnon. Wayà siya makasayod kung diin ini halin, kundì adto lang ang mga nagsandok ang nakakasayod. Gingtawag niya

* **2:4** 2:4 Babayi: sa adto nga tyempo, ang pagtawag sa iya nanay nga ‘babayi’ hay bukon gusto hambayon, wayà siya garespito.

ang lyaki nga kinasay, ¹⁰ kag hambay niya, “Kadamuan nga tawo, ang kaayo-ayo nga ilimnon anay ang ginapainom. Kung bayong na ang mga bisita, imaw pa lang ang pagtao ng ordinaryo nga ilimnon. Pero ikaw, ginapaulihi mo gali ang pinakamaayo nga ilimnon.”

¹¹ Natabò ini sa Cana nga sakop sa probinsya ng Galilea. Imaw ini ang una sa mga milagro ni Hesus. Paagi diri, gingpakità niya ang iya gahom kag nagtuo ang mga disipulo sa iya.

¹² Pagkatapos ng kasayan, nagtugbong sa banwa ng Capernaum* si Hesus, ang iya nanay, ang iya mga manghod nga lyaki kag mga disipulo kag nagtinir sinda didto ning pila ka adlaw.

Ang Pagpalayas ni Hesus sa mga Miyugbaligyà sa Templo

Mateo 21:12-13; Marcos 11:15-17; Lucas 19:45-46

¹³ Malapit na adto ang Pyesta ng mga Judio nga ginatawag, Pagligad ng Anghel*, ngani nagtukad si Hesus pakadto sa Jerusalem. ¹⁴ Pag-abot niya sa templo, nakità niya nga may mga nagabaligyà ning mga baka, karnero kag salampati kag mga miyugbaylo ning kwarta*. ¹⁵ Ngani naghuman siya ning pangbunay nga pisi kag gingpalayas niya sinda tanan sa templo. Gingpangbugaw niya paluwas ang mga karnero kag baka, gingpamilak naman niya ang mga kwarta nga sinsilyo ng mga miyugbaylo ning kwarta kag gingpamaliskad niya ang inda mga lamisa. ¹⁶ Kag hambay niya sa mga miyugbaligyà ning salampati, “Day-a nindo ini tanan

paluwas! Ayaw nindo paghumana nga baligyaan ang bayay ng akon Amay.”

¹⁷ Nang makità ini ng iya mga disipulo, nadumduman ninda ang ginahambay ng Kasulatan, “Sa kadakò ng akon paghigugmà sa bayay ng akon Amay, ini ang magiging kabangdanan ng kamatayon ko.”†

¹⁸ Tungod sa ginghuman ni Hesus, nagpangutana ang mga miyugdumaya ng Judio sa iya, “Ano nga milagro ang imo maipapakità sa amon para pamatuuran nga ikaw hay may otoridad sa paghuman ini?”

¹⁹ Nagsabat si Hesus, “Gubaa nindo ini nga templo kag sa suyod ng tuyo ka adlaw patindugon ko ini liwat!”

²⁰ Naghambay ang mga Judio, “Aba! 46 ka tuig ang pagpatindog ini nga templo, niyan nagahambay ka nga kaya mo patindugon liwat sa tuyo lang ka adlaw?” ²¹ Pero ang templo nga iya ginghambay hay ang iya lawas. ²² Ngani nang nabanhaw si Hesus, nadumduman ng iya mga disipulo ang ginghambay niya. Ngani nagpati sinda sa Kasulatan kag sa mga butang nga ginghambay niya.

²³ Mintras yadto si Hesus sa Jerusalem, nang pyesta ng Pagligad ng Anghel, madamò ang nagtuo sa iya† nang makità ninda ang mga milagro nga iya ginghuman. ²⁴ Pero wayà gid nagsalig si Hesus sa inda kay sayod niya ang pagkatawo ng tanan. ²⁵ Ngani indì na siya kahinangyan nga balitaan ng aber sin-o parti sa

† **2:17** 2:17 Salmo 69:9 † **2:23** 2:23 Sa literal: sa iya pangayan.

kinaugali ng tawo kay sayod gid niya ang inda tagipusuon.

3

Ang Pagbisita ni Nicodemus kay Hesus

¹ Niyan igwa isa ka tawo nga ang pangayan hay si Nicodemus. Siya hay miyembro ng grupo ng mga Pariseo kag isa sa mga pinunò ng Judio. ² Isa ka gab-i, nagkadto siya kay Hesus kag naghambay, “Maestro, sayod namon nga manunudlò ka nga gingsugò ng Dios. Kay wayà may makahuman ng mga milagro nga pareho ng imo ginahuman, kung wayà sa iya ang Dios.”

³ Nagsabat si Hesus, “Sa matuod lang ginahambay ko sa imo, indì gid masakop sa paghahari ng Dios ang aber sin-o kung indì siya matawo liwat.”*

⁴ Nagsabat si Nicodemus, “Pauno baya matawo liwat ang isa nga tawo kung maguyang na siya? Imposible nga makasuyod pa siya liwat sa tiyan ng iya nanay agud matawo liwat!”

⁵ Nagsabat naman si Hesus, “Sa matuod lang ginahambay ko sa imo, indì gid masakop sa paghahari ng Dios ang isa nga tawo kung indì siya matawo sa tubì kag sa Espiritu Santo. ⁶ Kay ang tawo nagaungà ng pisikal nga kabuhì, pero ang ging-ungà sa Espiritu Santo may espiri-tuhanon nga kabuhì.

⁷ “Ayaw na matingaya sa ginghambay ko sa imo, ‘Kahinangyan tanan matawo liwat.’

* **3:3** 3:3 Sa Griego hay natawo halin sa ibabaw, ang gusto hambayon, natawo halin sa langit o sa Espiritu.

⁸ Nagahuyop ang hangin aber diin niya gusto kag nabatian mo ang huni, pero indì mo masayuran kung sa diin ini nagahalin kag kung sa diin nagapakadto. Ngani imaw da ang aber sin-o nga natawo liwat paagi sa Espiritu Santo indì masayuran kung pauno ini natatabò.”

⁹ Nagpangutana si Nicodemus, “Pauno baya ini matabò?”

¹⁰ Nagsabat si Hesus, “Dì ba kilaya ka nga manunudlò ng mga Israelita? Basì wayà mo pa ini maintindihi? ¹¹ Sa matuod lang ginahambay ko sa imo, ginabalità namon ang amon nasayuran kag ginapamatuuran namon ang amon nakità, ugaling wayà nindo ginapatihi ang amon pamatuod. ¹² Kung indì ngani nindo mapatihan ang akon ginhambay sa indo parti sa mga butang diri sa kalibutan, pauno nindo mapatihan kung ihambay nakon sa indo ang mga butang parti sa langit? ¹³ Wayà gid tawo nga nakakadto sa langit, kundì ako lang, ang Ungà ng Tawo nga nagpanaog halin sa langit. ¹⁴ Pareho nang gingpataas ni Moises ang sawa nga himò sa bronsi† sa punta ng sungkod sa tiway nga lugar, kahinangyan da nga itaas ang Ungà ng Tawo sa kahoy. ¹⁵ Agud ang aber sin-o nga magtuo sa iya hay magkaigwa ning kabuhì nga wayà katapusan.

¹⁶ “Kay ginghigugmà ng Dios ning sobra nga kadakò ang mga tawo sa kalibutan, ngani gingtao niya ang iya bugtong nga Ungà, agud ang aber

† **3:14** 3:14 Mga Bilang 21:9

sin-o nga magtuo sa iya hay indì mamatay† kundì magkaigwa ning kabuhì nga wayà katapusan. 17 Kay gingsugò ng Dios ang iya Ungà diri sa kalibutan, indì para husgahan nga parusahan ang mga tawo, kundì luwason sinda paagi sa iya.

18 “Ang aber sin-o nga nagatuo sa iya hay wayà na ginahusgahi, pero ang aber sin-o nga wayà nagatuo hay nahusgahan na, kay wayà siya nagtuo sa bugtong nga Ungà ng Dios‡. 19 Kag imaw ini ang basihan ng paghusga, nag-abot ang kahayag sa kalibutan, pero mas gingpalabi ng mga tawo ang kaduyom kaysa sa kahayag, kay malain ang inda mga hinimuan. 20 Ang aber sin-o nga nagahuman ning malain hay indì gusto sa iwag kay makikità nga malain ang inda mga ginahuman kung magpalapit sa iwag. 21 Pero ang aber sin-o nga nagakabuhì sa kamatuuran hay nagapalapit sa iwag, agud makità gid ng mga tawo ang inda maayo nga hinimuan nga pagsunod sa kabubut-on ng Dios.”

Ang Hambay ni Juan nga Miyugbawtismo parti kay Hesus

22 Pagkatapos adto, nagkadto sina Hesus sa probinsya ng Judea. Didto siya nagtinir kaibahan ng iya mga disipulo kag nagabawtismo siya sa mga tawo.

23 Si Juan hay nagabawtismo da didto sa Enon nga malapit sa Salim, kay dakò ang tubì didto kag nagakadto ang mga tawo para magpabawtismo.

† **3:16** 3:16 Indi mamatay, gusto hambayon indì parusahan sa impyerno. ‡ **3:18** 3:18 Sa Griego: sa pangayan ng bugtong nga Ungà ng Dios.

24 (Nang adto nga tyempo, wayà pa napipriso si Juan.)

25 Niyan, nagdiskusyon ang mga disipulo ni Juan kag isa ka Judio parti sa paglimpyo sunò sa layi ng inda relihiyon. 26 Ngani nagpalapit sinda kay Juan kag naghambay, “Maestro, adtong nakaibahan mo sa kabuak ng Jordan nga gingpamatuuran mo sa amon, niyan nagabawtismo siya kag kadamò-damò ang nagakadto sa iya.”

27 Nagsabat si Juan, “Wayà ning aber ano nga mababaton ang tawo, kung indì ini itao ng Dios sa iya. 28 Kamo mismo ang makapamatuod nang akon ginghambay nga bukon ako ang Kristo, kundì gingsugò ako ng Dios para ipreparar ang iya pag-abot. 29 Pareho sa ginakasay, ang babayi nga kyasayon hay para sa lyaki nga kyasayon, pero ang amigo ng lyaki nga nagabulig sa inda pagpakasay hay nalilipay gid kung nababatian ang boses ng lyaki. Ngani pareho sa amigo ng lyaki nga kyasayon, tudo gid ang akon kalipay. 30 Kahinangyan nga si Hesus lang ang mas maitaas kag ako mas magpakababà pa.”

Si Hesu-Kristo ang Halin sa Langit

31 Yari ang mga tawo diri sa kalibutan, ngani ang aton ginahambay hay parti sa mga butang sa kalibutan. Pero ang halin sa langit hay makagagahom sa tanan. 32 Aber pa ginapamatuuran niya ang iya nakità kag nabatian, pero wayà may nagapati sa iya ginapamatuod. 33 Ang aber sin-o nga nagapati sa iya ginghambay hay nagapamatuod nga ang hambay ng Dios hay matuod gid. 34 Kay ang gingsugò ng Dios hay

nagahambay ng mensahe nga halin sa Dios, kay wayà gid limitasyon ang pagtao ng Dios sa iya ng Espiritu Santo. ³⁵ Ginahigugmà ng Amay ang iya Ungà kag gingtao sa iya ang otoridad nga maggahom sa tanan. ³⁶ Ang aber sin-o nga nagatuo sa Ungà, igwa kabuhì nga wayà katapusan. Pero ang wayà nagatuman sa Ungà hay wayà kabuhì, kundì magapadayon sa iya ang dakò nga kahangit ng Dios.

4

Ang Pag-agi nina Hesus sa Samaria

¹ Niyan, nabatian ng mga Pariseo nga mas madamò na ang mga disipulo ni Hesus kaysa kay Juan kag madamò na ang iya nababawtismuhan.

² (Sa matuod lang, bukon mismo si Hesus ang nagapangbawtismo kundì ang iya mga disipulo.)

³ Pagkasayod ni Hesus nga nabatian da ng mga Pariseo ang balità parti sa iya, naghaling siya sa probinsya ng Judea kag nagkadto sa Galilea.

⁴ Kahinangyan niya nga mag-agi sa probinsya ng Samaria.

⁵ Niyan nag-abot sinda sa isa ka syudad sa Samaria nga ginatawag, Sicar. Malapit didto ang uma nga gingtao ni Jacob sa iya ungà nga si Jose, ⁶ kag didto nga lugar yadto ang balon ni Jacob. Budlay na si Hesus sa pagpanaw, nganì nagpungkò siya sa alihid ng balon. Adto hay mga alas dose na.

Ang Pag-istorya ni Hesus sa Babayi nga taga-Samaria

7-8 Ang mga disipulo ni Hesus hay nagkadto sa banwa agud magbakay ning pagkaon. Mintras nagapungkò siya, may isa ka babayi nga taga-Samaria nga nag-abot para magsayok. Naghambay si Hesus, “Painom abi.” ⁹ Nagsabat ang babayi, “Ikaw hay Judio, babayi ako nga taga-Samaria, basì ginapangayuan mo ako tubì?” (Imaw ini ang ginghambay ng babayi kay wayà nagakaibahan ang mga Judio sa mga taga-Samaria.) ¹⁰ Nagsabat si Hesus, “Kung nakasayod ka lang sa regalo nga halin sa Dios kag kung sin-o ako nga nagahambay sa imo, ‘Painom abi’, ikaw pa ang mangayò sa akon agud taw-an ta tubì nga nagatao kabuhì.” ¹¹ Naghambay naman ang babayi, “Nong, madayom ang balon kag wayà ka ning pangsandok. Pauno ka makabuoy tubì nga nagatao kabuhì? ¹² Basì, sobra ka pa ba sa amon kalulo-lulohan nga si Jacob nga nagtao ini nga balon sa amon? Nag-inom siya diri, ang iya mga ungà kag imaw da ang iya mga alilà nga hayop!” ¹³ Nagsabat si Hesus, “Ang aber sin-o nga nagainom sa ini nga tubì hay mauhaw liwat, ¹⁴ pero ang aber sin-o nga mag-inom ng tubì nga itao ko hay indì na gid mauhaw hasta san-o. Kay ang tubì nga akon itao hay magiging kapareho ng tuburan sa suyod niya nga magaawas kag magatao sa iya ning kabuhì nga wayà katapusan.” ¹⁵ Ngani naghambay ang babayi, “Nong, taw-i abi ako inà nga tubì agud indì na ako mauhaw o magbinalik-balik diri para magsayok.” ¹⁶ Nagsabat si Hesus, “Balik anay sa indo kag day-a diri ang imo

asawa.” ¹⁷ Naghambay ang babayi, “Wayà ako asawa.” Naghambay naman si Hesus, “Tamà ang hambay mo nga, ‘Wayà ako asawa’, ¹⁸ kay igwa ka na lima nga naging asawa kag niyan bukon mo asawa ang imo ginaiba. Matuod gid ang ginghambay mo.” ¹⁹ Tapos naghambay ang babayi, “Nong, sa sirò ko propeta ka. Puydi mangutana sa imo? ²⁰ Ang amon mga kalululohan hay nagsamba sa Dios sa ini nga bukid. Pero kamo nga mga Judio nagahambay nga sa lugar ng Jerusalem kahinangyan sambahon ng mga tawo ang Dios.” ²¹ Naghambay Si Hesus, “Patihì ang akon hambay! Magaabot ang oras nga sambahon nindo ang Dios nga Amay bukon sa ini nga bukid o sa Jerusalem. ²² Kamo nga mga taga-Samaria, wayà gid nindo makikilaya kung sin-o ang indo ginasamba. Pero kami nga mga Judio, kilaya namon ang amon ginasamba kay ang manluluwas magahalin sa mga Judio. ²³ Pero nag-abot na ang oras kag imaw na nganì ini, nga ang mga matuod nga nagasamba sa Dios nga Amay hay magasamba paagi sa bulig ng Espiritu Santo kag sunò sa kamatuuran kung sin-o gid siya.* Kay imaw ini ang ginapangità ng Dios sa mga nagasamba sa iya. ²⁴ Ang Dios hay espiritu, nganì ang mga nagasamba sa iya hay kahinangyan magsamba sa iya paagi sa bulig ng Espiritu Santo kag sunò sa kamatuuran kung sin-o gid siya.”

²⁵ Nagsabat naman ang babayi, “Sayod ko nga magaabot ang Mesias nga ginatawag da nga

* **4:23** 4:23 Sa literal: magasamba sa espiritu kag sa kamatuuran.

Kristo. Pag-abot niya, ipapasayod niya sa amon ang tanan nga butang.”²⁶ Naghambay naman si Hesus, “Ako mismo nga nagapakig-istorya sa imo, ako ang Kristo.”†

²⁷ Pagkatapos hambay ni Hesus, nag-abot ang iya mga disipulo halin sa banwa nga nagbakay ning pagkaon. Natingaya sinda kung basi nagapakig-istorya siya sa adto nga babayi. Pero wayà gid may nagpangutana sa iya, “Ano ang imo ginapangayò?” o “Basi nagapakig-istorya ka sa iya?”

²⁸ Niyan gingbilin ng babayi ang iya bangà kag nagbalik siya sa banwa. Pag-abot niya didto, nagpinamalità siya sa mga tawo. ²⁹ Hambay niya, “Kari anay kamo! Tan-awa nindo adtong tawo nga nakasayod ng tanan nga akon ginghuman! Siya na ba arà ang Kristo?” ³⁰ Ngani nagluwas ang mga tawo sa banwa kag nagkadto kay Hesus.

³¹ Mintras wayà pa magaabot ang mga tawo didto kana Hesus, ginainagda siya ng mga disipulo nga magkaon kag hambay ninda, “Maestro, kaon na.” ³² Pero nagsabat si Hesus, “Igwa ako pagkaon nga wayà nindo nasasayuri.” ³³ Ngani nagpinangutan-an ang mga disipulo, “Sin-o baya ang nagdaya sa iya ning pagkaon?” ³⁴ Nagsabat si Hesus, “Ang pagkaon ko hay wayà iban kundi tumanon ang kabubut-on ng nagsugò sa akon kag tapuson ang ginapahuman niya. ³⁵ Dì ba hambay nindo, ‘Upat ka bulan pa bago magtig-aani?’ Pero ginahambay ko sa indo, lantawa nindo kag sirua ang mga tawo nga nagaabot.

† **4:26** 4:26 Sa literal: Ako imaw Ako.

Daw sinda ang mga uhay sa mga uma nga maduyaw na kag kahinangyan na nga anihon. ³⁶ Pareho kamo ng mga miyug-ani nga suhuyan ng Dios. Ang mga tawo naman hay daw mga anihon, pagataw-an sinda ning kabuhì nga wayà katapusan. Ngani ang mga miyugtanom ng mensahe ng Dios kag ang mga miyug-ani hay pareho nga malilipay. ³⁷ Matuod gid ang hambayanon, 'Iban ang miyugtanom kag iban naman ang miyug-ani.' ³⁸ Pareho kamo ng mga miyug-ani nga akon ginasugò agud anihon ang wayà nindo gingpangabudlayi. Iban ang nagpangabudlay kag kamo ang nagaani sa inda gingpangabudlayan."

Ang Pagtuo ng mga Taga-Samaria

³⁹ Madamò ang taga-Samaria sa adto nga banwa ang nagtuo kay Hesus tungod sa gingpamatuod ng babayi, "Siya ang nakasayod ng tanan nga akon ginghuman." ⁴⁰ Ngani pag-abot ng mga taga-Samaria kay Hesus, nagpangabay sinda sa iya nga magtinir anay didto sa inda. Kag magtinir siya didto ning duha ka adlaw. ⁴¹ Tungod sa iya mensahe, mas kadamò ang nagtuo sa iya. ⁴² Hambay ninda sa babayi, "Nagatuo kami niyan, bukon lang tungod sa imo ginghambay, kundì kami mismo ang nakabatì ng iya mensahe kag sayod namon nga siya gida ang Manluluwas ng mga tawo sa kalibutan."

Ang Pag-ayo ni Hesus sa Ungà ng Opisyal

⁴³ Pagkatapos ng duha ka adlaw nga pagtinir didto ni Hesus, naghalin siya kag nagkadto sa

Galilea. ⁴⁴ (Si Hesus mismo ang nagpamatuod nga wayà propeta nga ginatahod ng mga tawo sa kaugalingon niya nga banwa.) ⁴⁵ Niyan pag-abot niya sa probinsya ng Galilea, maayo gid ang pagbaton sa iya ng mga tawo. Kay yadto da sinda sa pyesta sa Jerusalem kag nakità ninda ang tanan nga gingpanghuman niya didto.

⁴⁶ Nagkadto liwat si Hesus sa Cana nga sakop ng Galilea, kung sa diin ginghuman niya ang ilimnon halin sa tubì. Niyan sa banwa ng Capernaum, igwa isa ka opisyal ng gobyerno nga ang iya ungà nga lyaki hay may sakit. ⁴⁷ Nang mabatian niya nga nag-abot si Hesus sa Galilea, nagkadto siya kag nagpakitluoy sa iya nga kung puydi magtugbong siya kag paayuhon ang iya ungà, kay nagaagunisar na siya. ⁴⁸ Naghambay si Hesus sa iya, “Mintras indì kamo makakità ng mga milagro kag makatitingaya nga butang, indì kamo magtuo sa akon.” ⁴⁹ Nagsabat ang opisyal, “Nong, lusob na abi bago mamatay ang akon ungà.” ⁵⁰ Naghambay si Hesus, “Uli na, kay nag-ayo na ang imo ungà.” Nagpati ang opisyal sa ginghambay ni Hesus, nganì nagpauli na siya. ⁵¹ Mintras nagatugbong siya, nasumpong niya ang iya mga ulipon kag gingbalità nga maayo na ang iya ungà. ⁵² Nganì nagpangutana siya sa iya mga ulipon kung ano ang oras siya nag-ayo. Kag nagsabat sinda, “Kahapon, mga ala una nang hapon nahuwasan siya.” ⁵³ Nadumduman ng tatay nga imaw adto nga oras nang ginghambay ni Hesus, “Nag-ayo na ang imo ungà.” Nganì nagtuo siya kay Hesus kag imaw da ang iya bilog

nga panimayay.

⁵⁴ Imaw ini ang pangaduha nga milagro nga ginghuman ni Hesus sa Galilea nang paghalin niya sa probinsya ng Judea.

5

Ang Pag-ayo ni Hesus sa Tawo sa Betesda

¹ Pagkatapos adto, nagtukad naman si Hesus sa Jerusalem, para mag-atindir sa isa ka pyesta ng mga Judio. ² Niyan didto sa syudad ng Jerusalem, igwa ning pwertahan nga ginatawag, Agihan ng mga Karnero. Ini nga pwertahan hay may mataas nga pader nga bato. Malapit didto, igwa mabahoy nga dipusito ng tubì nga ginatawag sa Hebreo, Betesda. May lima nga balkon patiyog sa adto nga dipusito. ³ Sa kada balkon, kadamò-damò ang nagatipon nga nagahigdà nga may mga sakit: mga buta, paki kag paralisado. [Nagahuyat sinda nga maghukay ang tubì. ⁴ Kay kung kaamat, may nagababà nga anghel ng Ginoo kag ginakutaw ang tubì. Ang nauuna nga makalungoy pagkatapos makutaw ng anghel ang tubì, nagaayo ang aber ano nga sakit.] ⁵ Niyan may isa ka lyaki didto nga igwa ning sakit sa suyod ng 38 ka tuig. ⁶ Nakità siya ni Hesus nga nagahigdà kag sayod niya nga madugay na siya didto. Nagpangutana si Hesus, “Gusto mo ba nga mag-ayo?”

⁷ Nagsabat ang may sakit, “Huo, Nong, pero wayà ning tawo nga magdaya sa akon sa dipusito kung ginakutaw na ang tubì. Pakadto pa lang ako, may nauuna na sa akon.”

⁸ Hambay ni Hesus, “Bangon, lukuta ang imo banig kag pumanaw na.”

⁹ Adto nga daan, nag-ayo ang lyaki kag ginglukot niya ang iya banig kag nagpanawpanaw.

Natabò ini nang Adlaw nga Inugpahuway*.
¹⁰ Ngani naghambay ang mga miyugdumaya ng Judio sa ini nga lyaki nga nag-ayo, “Hoy! Di ba Adlaw nga Inugpahuway arinyan? Ginabawal inà ng aton Kasuguan nga day-on mo ang imo higdaan.”

¹¹ Pero nagsabat ang lyaki, “Ang tawo nga nagpaayo sa akon ang naghambay, ‘Lukuta ang imo banig kag pumanaw.’ ”

¹² Nagpangutana sinda, “Sin-o adto nga tawo ang naghambay sa imo, ‘Lukuta ang imo banig kag pumanaw’?”

¹³ Pero wayà makasayod adto nga lyaki nga ging-ayo kung sin-o ang nagpaayo sa iya, kay naghalin na si Hesus sa kadamò-damò nga tawo nga wayà nadiparahi.

¹⁴ Pagkatapos, nakità liwat ni Hesus sa templo adto nga lyaki. Hambay ni Hesus sa iya, “O, maayo ka na. Ayaw na magpadayon sa pagpakasalà kay basi kung may mas malain pa gid nga matabò sa imo.” ¹⁵ Nagpanaw ang lyaki kag nagkadto sa mga miyugdumaya ng Judio. Gingbalità niya sa inda nga si Hesus gali ang nagpaayo sa iya.

Ang Otoridad ni Hesus Bilang Ungà ng Dios

¹⁶ Tungod sa ini nga ginghuman ni Hesus, tunà adto, ginahingabot na siya ng mga miyugdumaya

ng Judio kay nagapaayo siya sa Adlaw nga Inugpahuway. ¹⁷ Pero gingsabat sinda ni Hesus, “Ang akon Amay padayon nga nagatrabaho hasta niyan, ngani nagatrabaho da ako.” ¹⁸ Tungod sa ginghambay ni Hesus, mas lalò pa gid nga gingtinguhà ng mga miyugdumaya ng Judio nga patyon siya kay bukon lang ginglapas niya ang Adlaw nga Inugpahuway, kundi naghambay pa siya nga ang Dios ang iya Amay kung sa diin ginapapantay niya ang iya kaugalingon sa Dios.

Ang Gahom ng Ungà ng Dios

¹⁹ Ngani naghambay si Hesus sa inda, “Sa matuod lang ginahambay ko sa indo, ako nga Ungà ng Dios hay wayà gid may mahuhuman sa akon kaugalingon, kundi kung ano lang ang akon nakikità sa akon Amay, imaw ang akon ginahuman. Ngani kung ano ang ginahuman ng akon Amay, imaw da ang ginahuman ko nga iya Ungà. ²⁰ Kay ginapalanggà gid ako ng akon Amay, ngani ginapakità niya ang tanan nga iya ginahuman kag mas sobra pa gid diri nga mga butang ang iya ipapakità sa akon, agud matingaya gid kamo. ²¹ Kung pauno ang akon Amay hay nagabanhaw sa mga patay kag nagatao ng kabuhì, imaw da ako nga iya Ungà, nagatao ng kabuhì sa bisan sin-o nga gusto ko taw-an. ²² Bukon ang akon Amay ang magahusga sa mga tawo, kundi ako nga iya Ungà ang gingtaw-an niya ng otoridad para maghusga. ²³ Ginghamman niya ini, agud magrespito ang tanan sa akon nga iya Ungà pareho ng pagtahod sa akon Amay. Ngani ang

wayà nagatahod sa akon nga iya Ungà, wayà da nagaespito sa akon Amay nga nagsugò sa akon.

²⁴ “Sa matuod lang ginahambay ko sa indo, ang aber sin-o nga nagapamati ng akon mensahe kag nagatuo sa akon Amay nga nagsugò sa akon hay may kabuhì nga wayà katapusan. Indi na siya pagaparusan ning kamatayon kay wayà na siya sa gahom ni Satanas kundì sakop na ng gahom ng Dios kag igwa na siya bag-o nga kabuhì.†

²⁵ “Sa matuod lang ginahambay ko sa indo, magaabot ang oras kag imaw na ngani ini. Mabatian ng mga patay*† ang mensahe ng Ungà ng Dios kag ang mga nagatuman hay mabubuhì.

²⁶ Kung pauno ang akon Amay hay may gahom sa pagtao kabuhì, imaw da ako nga Ungà hay gingtaw-an niya gahom sa pagtao kabuhì sa mga tawo. ²⁷ Gingtaw-an niya ako otoridad nga maghusga, kay ako ang Ungà ng Tawo. ²⁸ Ayaw kamo matingaya sa ini nga mga butang kay nagaabot na ang oras nga mabatian ng tanan nga patay ang akon boses, ²⁹ kag magaluwas sinda sa mga lubungan. Ang mga tawo nga naghuman ning maayo hay pagabanhawon para magkaigwa kabuhì nga wayà katapusan. Pero ang mga tawo nga naghuman ning malain hay pagabanhawon para maparusan.

Ang mga Pamatuod parti kay Hesus

† 5:24 5:24 1 Juan 3:14 * 5:25 5:25 Ang mga patay diri hay ang mga tawo nga patay espiritwal. Ang gusto hambayon, sa panirò ng Dios ang tanan nga tawo patay na tungod sa inda salà. † 5:25 5:25 Roma 6:23; Efeso 2:1; Colosas 2:13

³⁰ “Wayà gid ako may mahuhuman sa akon kaugalingon, kundi nagahusga ako kung ano ang ginahambay ng Amay sa akon. Ang paghusga ko hay tamà, kay bukon ko ini kaugalingon nga kagustuhan kundi ang kabubut-on ng nagsugò sa akon.” ³¹ Naghambay pa gid si Hesus, “Niyan kung ako lang gid ang nagapamatuod parti sa akon kaugalingon, kabigon nindo nga bukon matuod ang akon ginahambay. ³² Pero igwa ning isa nga nagapamatuod parti sa akon kag sayod ko nga matuod ang ginahambay niya parti sa akon.

³³ “Nagsugò kamo ning mga tawo para magpamati kay Juan nga Miyugbawtismo kag matuod gid ang ginghambay niya parti sa akon. ³⁴ Pero ako, indì ko na kahinangyan ang pamatuod ng aber sin-o. Gingbalità ko lang ang pamatuod ni Juan kag kabay pa nga mapatihan nindo ini, agud maluwas kamo ng Dios. ³⁵ Ang kapareho ni Juan hay iwagan nga nagasiga kag nagahayag. Nalipay kamo sa iya mensahe aber kadali lang. ³⁶ Pero igwa pa gid ako pamatuod nga mas sobra sa gingpamatuod ni Juan parti sa akon. Ini hay ang ginapatrabaho ng Amay sa akon nga dapat tapuson ko. Ang mga makatitingaya nga ginahuman ko ang nagapamatuod nga ang akon Amay ang nagsugò sa akon.

³⁷ “Kag ang akon Amay nga nagsugò sa akon, siya mismo ang nagpamatuod parti sa akon. Aber kasan-o wayà nindo mabatii ang iya boses kag wayà nindo makità ang iya hitsura. ³⁸ Kag wayà kamo nagakabuhì sunò sa iya mensahe kay wayà kamo nagatuo sa akon nga iya gingsugò

para sa indo.

³⁹ “Ginaistudyuhan gid nindo maayo ang mga Kasulatan kay nagalaom kamo nga paagi diri magkaigwa kamo kabuhì nga wayà katapusan. Ang Kasulatan mismo nagapamatuod parti sa akon. ⁴⁰ Pero indì da nindo gusto nga magsunod sa akon agud magkaigwa kamo kabuhì nga wayà katapusan.

⁴¹ “Wayà ko ginabatuna ang pagdayaw ng mga tawo. ⁴² Kilaya ko gid kung ano nga klasi kamo nga tawo. Wayà kamo matuod nga paghigugmà sa Dios sa indo tagipusuon. ⁴³ Nagkari ako nga may otoridad halin sa akon Amay, pero wayà nindo ako pagbatuna. Kung may iban nga mag-abot nga nagagamit ng iya kaugalingon nga otoridad, indo siya ginabaton. ⁴⁴ Nganì indì kamo makatuo sa akon kay ang indo ginapinangità hay pagdayaw sa isa kag isa, imbis nga pagdayaw halin sa isa lang nga Dios.

⁴⁵ “Ayaw nindo mag-isipa nga ako ang maakusar sa indo sa atubangan ng akon Amay. Si Moises nga indo ginasaligan, ang maakusar sa indo. ⁴⁶ Kung matuod nga nagpati kamo kay Moises, dapat magtuo da kamo sa akon kay ang gingsulat niya hay parti sa akon. ⁴⁷ Pero tungod wayà kamo nagapati sa iya mga gingsulat, pauno nindo mapatihan ang akon mga ginahambay?”

6

*Ang Pagpakaon ni Hesus sa 5,000 ka Tawo
Mateo 14:13-21; Marcos 6:30-44; Lucas 9:10-17*

¹ Pagkatapos adto nga mga natabò, nagtabok sina Hesus sa Lawà ng Galilea* nga ginatawag da, Lawà ng Tiberias*. ² Kag kadamò-damò gid nga tawo ang nagasinunod sa iya, kay nakità ninda ang mga milagro nga pagpang-ayo niya sa mga may sakit. ³ Niyan nagtukad si Hesus kag ang iya mga disipulo sa bakuyod kag nagpungkò didto. ⁴ Malapit na adto ang pyesta ng mga Judio nga ginatawag, Pagligad ng Anghel. ⁵ Pagtan-aw ni Hesus, nakità niya ang madamò gid nga mga tawo nga nagapalapit sa iya. Ngani naghambay siya kay Felipe, “Sa diin baya kita makabakay ning pagkaon agud makakaon ini tanan nga tawo?” ⁶ Imaw ini ang pangutana ni Hesus kay gusto lang niya nga tistingon si Felipe. Pero sayod na ni Hesus kung ano ang iya humanon.

⁷ Nagsabat si Felipe, “Ini nga kadamò nga tawo, aber wayo ka bulan nga sweldo ng ordinaryo nga trabahador, kuyang pa ini nga ibakay ning inda pagkaon aber tigmaintik!”

⁸ Pagkatapos, si Andres nga manghod ni Simon Pedro, isa da sa mga disipulo ni Hesus naghambay, ⁹ “Igwa diri ning solterito nga may bayon nga lima ka bilog nga tinapay kag duha nga isdà. Pero ano lang ini sa tiyad inà kadamò nga tawo?”

¹⁰ Hambay ni Hesus, “Papungkua nindo ang mga tawo.” Ngani gingpapungkò ninda sinda kay malapad da ang gunahon didto nga lugar. Sa kadamò ng tawo, mga 5,000 ang lyaki. ¹¹ Pagkatapos, gingbuoy ni Hesus ang tinapay kag nagpasalamat sa Dios kag gingpapanao niya ini sa mga tawo. Imaw da ang iya ginghuman sa

isdà kag gingpapataw-an ang tanan hasta gusto ninda. ¹² Nang mabusog na sinda, naghambay si Hesus sa iya mga disipulo, “Tipuna nindo ang nabilin agud wayà may mauyak.” ¹³ Ngani gingtipon ninda ang nabilin sa lima ka bilog nga tinapay nga gingpakaon sa mga tawo kag nakapunò pa ng dose ka ayat* nga sobra ng mga nagkaon.

¹⁴ Pagkakità ng mga tawo sa milagro nga ginghuman ni Hesus, naghambay sinda, “Imaw na gida ini ang ginghambay nga propeta nga maabot sa kalibutan!”† ¹⁵ Nasayuran na nga daan ni Hesus nga gusto ng mga tawo nga piliton siya nga maging hari ninda, ngani naghalin siya didto kag nagpakadto sa bakuyod nga siya lang.

*Ang Pagpanaw ni Hesus sa Ibabaw ng Dagat
Mateo 14:22-33; Marcos 6:45-52*

¹⁶ Nang manayumsom na, naglusob sa baybay ang mga disipulo ni Hesus, ¹⁷ kag nagsakay sa dyapang* agud magtabok pakadto sa Capernaum. Maduyom na, pero wayà pa nag-abot si Hesus. ¹⁸ Mintras nagabyahe sinda, nagkusog ang hangin kag nagdagkò ang humbak. ¹⁹ Nang makabugsay na sinda ning mga lima o unom ka kilometro, nakità ninda si Hesus nga nagapanaw sa ibabaw ng dagat nga nagapalapit sa inda. Ngani hinadlukan gid sinda. ²⁰ Pero naghambay si Hesus, “Ako ini! Ayaw kamo mahadlok.” ²¹ Ngani nalipay gid sinda nga gingpasakay si Hesus. Pagkasakay ni Hesus, nakaabot nga daan sinda sa piliw nga inda kadtuan.

† **6:14** 6:14 Deuteronomio 18:15-18

Ang Pagpangità ng mga Tawo kay Hesus

²² Pagkaaga, nakità ng mga tawo nga nabilin sa kabuak ng dagat nga wayà ning iban nga dyapang didto, kundì adto lang ang gingsakyan ng mga disipulo. Sayod ninda nga si Hesus hay bukon kaibahan ng mga disipulo nang paglarga ninda. ²³ Niyan, halin sa Tiberias may nag-abot nga iban nga mga dyapang sa lugar nga didto nagpakaon ang Ginoo ning tinapay nga iya gingpasalamatan sa Dios. ²⁴ Nang makità ng mga tawo nga si Hesus wayà didto o ang iya mga disipulo, nagsakay sinda sa mga dyapang kag nagkadto sa Capernaum agud pangitaon si Hesus.

Ang Pagkaon nga Nagatao ning Kabuhì

²⁵ Nang makità ninda si Hesus sa kabuak, hambay ninda, “Maestro, kasan-o ka pa nag-abot diri?”

²⁶ Nagsabat si Hesus, “Sa matuod lang ginahambay ko sa indo, ginapinangità nindo ako bukon kay nakità nindo ang mga milagro nga akon ginghuman, kundì kay nakakaon kamo ning tinapay kag nabusog. ²⁷ Ayaw kamo magpangabudlay para sa pagkaon nga nasisirà lang da, kundì ang tinguhaon nindo hay ang pagkaon nga indi masirà. Ako nga Ungà ng Tawo ang magtao ini sa indo, para magkaigwa kamo kabuhì nga wayà katapusan. Kay gingpakità ng Dios nga Amay nga ako ang gingtaw-an niya otoridad.”

²⁸ Ngani nagpangutana sinda, “Ano ang dapat namon nga humanon, agud masunod namon ang kabubut-on ng Dios?”

²⁹ Nagsabat si Hesus, “Imaw ini ang gusto ng Dios nga humanon nindo: magtuo kamo sa akon nga iya gingsugò.”

³⁰⁻³¹ Pero naghambay sinda, “Niyán, ano nga milagro ang imo humanon agud makità namon para magtuo kami sa imo? Ang amon mga kalulo-lulohan hay nagkaon ng ginatawag, Manna*, didto sa tiway nga lugar, sunò sa gingsulat, ‘Gingtaw-an sinda ni Moises ning pagkaon nga halin sa langit!’ Niyán, ano ang imo humanon?”

³² Nagsabat si Hesus, “Sa matuod lang ginhambay ko sa indo, bukon si Moises ang nagtao sa inda ning pagkaon nga halin sa langit, kundì ang akon Amay. Niyán siya da ang nagatao sa indo ning matuod nga pagkaon nga halin sa langit. ³³ Kay ang matuod nga pagkaon nga ginatao ng Dios, wayà ning iban kundì siya nga naghalin sa langit kag nagatao ning kabuhì nga wayà katapusan sa mga tawo diri sa kalibutan.”

³⁴ Sa nga daan naghambay sinda, “Nong, taw-i abi kami permi inà nga pagkaon.”

³⁵ Naghambay si Hesus, “Ako mismo ang tinapay nga nagatao ning kabuhì. Ang aber sin-o nga nagapalapit sa akon hay indì na magutom kag ang nagatuo sa akon hay indì na mauhaw hasta san-o. ³⁶ Pero pareho ng ginhambay ko sa indo, aber nakità na nindo ako, wayà pa gihapon kamo nagatuo sa akon. ³⁷ Ang tanan nga ginatao ng Amay sa akon hay magapalapit sa akon kag ang aber sin-o nga magpalapit sa akon hay indì ko gid pagasikwayon. ³⁸ Kay nagkari ako halin sa langit, bukon para tumanon ang akon

kabubut-on, kundì ang kabubut-on ng nagsugò sa akon. ³⁹ Niyan imaw ini ang kabubut-on ng nagsugò sa akon: nga indì ko gid pabay-an ang mga tawo nga gingtao ng Dios sa akon, para wayà may maduyà aber isa, kundì akon sinda pagabanhawon sa ulihi nga adlaw. ⁴⁰ Kay ini ang kabubut-on ng akon Amay: ang aber sin-o nga nagakilaya kag nagatuo sa akon nga Ungà ng Dios hay magkaigwa ning kabuhì nga wayà katapusan kag pagabanhawon ko siya sa ulihi nga adlaw.”

⁴¹ Ngani nagminuyumuyo ang mga Judio parti sa ginghambay ni Hesus kay hambay niya, “Ako ang tinapay nga naghalin sa langit.” ⁴² Naghambay sinda, “Di ba ini si Hesus nga ungà ni Jose? Kilaya gid naton ang iya tatay kag nanay. Basi naghambay siya nga nagbabà siya halin sa langit?”

⁴³ Nagsabat si Hesus, “Ayaw kamo magminuyumuyo. ⁴⁴ Wayà ning aber isa nga makapalapit sa akon para magtuo, mintras indì siya day-on ng Amay nga nagsugò sa akon. Kag pagabanhawon ko siya sa ulihi nga adlaw. ⁴⁵ Ini ang gingsulat ng mga propeta, ‘Pagatudluan ng Dios ang tanan nga mga tawo.’ Ngani ang tanan nga nagapamatì kag nagatuon sa ginatudlò ng akon Amay hay nagapalapit sa akon. ⁴⁶ Wayà gid ning aber isa nga nakakità sa Amay. Ako nga naghalin sa Dios nga Amay, imaw lang gid ang nakakità sa iya.

⁴⁷ “Sa matuod lang ginahambay ko sa indo, ang nagatuo sa akon hay igwa ning kabuhì nga

wayà katapusan. ⁴⁸ Ako ang tinapay nga nagatao ning kabuhì. ⁴⁹ Nagkaon ang indo mga kalululohan ning manna didto sa tiway nga lugar, pero nagkamatay gihapon sinda. ⁵⁰ Pero ang aber sin-o nga magkaon ini nga tinapay nga nagbabà halin sa langit hay indì na mamatay. ⁵¹ Ako ang tinapay nga nagatao ning kabuhì nga nagbabà halin sa langit. Ang aber sin-o nga magkaon ini nga tinapay hay mabubuhì ng wayà katapusan. Ini nga tinapay nga itatao ko para sa mga tawo sa kalibutan hay wayà ning iban kundi ang akon unod.”

⁵² Niyang nagdiniskusyon ang mga Judio nga nagahambay, “Imposible! Pauno niya itao ang iya unod para kaunon naton?”

⁵³ Ngani naghambay si Hesus, “Sa matuod lang ginahambay ko sa indo, mintras indì nindo kaunon ang unod ng Ungà ng Tawo kag inumon ang iya dugò, indì gid kamo magkaigwa ning kabuhì nga wayà katapusan. ⁵⁴ Pero ang aber sin-o nga magkaon ng akon unod kag mag-inom ng akon dugò hay igwa ng ini nga kabuhì kag pagabanhawon ko siya sa ulihi nga adlaw. ⁵⁵ Kay ang akon unod ang matuod nga pagkaon kag ang akon dugò ang matuod nga ilimnon. ⁵⁶ Ang bisan sin-o nga nagakaon ng akon unod kag nagainom ng akon dugò hay nagapabilin nga nagapakig-isa sa akon kag ako sa iya. ⁵⁷ Ang akon Amay nga nagsugò sa akon ang ginahalinan ng kabuhì kag nagakabuhì ako tungod sa iya; imaw da ang nagakaon sa akon magakabuhì tungod sa akon. ⁵⁸ Ako ang tinapay nga halin sa langit. Bukon

ini pareho sa manna nga gingkaon ng indo mga kalulo-lulohan, kay nagkamatay gihapon sinda. Pero ang nagakaon ng ini nga tinapay nga akon ginahambay sa indo hay magakabuhì sa wayà katapusan.”

⁵⁹ Ginghambay ini ni Hesus nang siya naganpanudlò didto sa sinagoga* sa Capernaum.

Ang Hambay nga Nagatao ning Kabuhì

⁶⁰ Nang mabatian ini ng madamò nga disipulo ni Hesus, hambay ninda, “Kahugà-hugà ang iya ginatudlò, sin-o ang makakaintindi ini?”

⁶¹ Aber wayà may nagbalità kay Hesus, sayod niya nga nagareklamo ang iya mga disipulo, nganì naghambay siya, “Naglain ba ang indo buot tungod sa akon ginatudlò? ⁶² Ano baya kung makità nindo ang Ungà ng Tawo nga nagabalik paibabaw sa iya ginghalinan? ⁶³ Ang Espiritu Santo ang nagatao ning espirituhanon nga kabuhì, bukon ang unod. Kay wayà ning gahom ang lawas para magtao ini nga kabuhì. Ang akon ginghambay sa indo hay halin sa Espiritu Santo kag nagatao ning kabuhì. ⁶⁴ Pero igwa dirà ning pila sa indo nga wayà nagatuo sa akon.” Ginghambay ini ni Hesus kay nang una pa lang sayod niya kung sin-o ang wayà nagatuo sa iya kag kung sin-o ang magatraidor sa iya. ⁶⁵ Naghambay pa siya, “Nganì naghambay ako sa indo nga wayà ning aber isa nga makapalapit sa akon mintras indì itugot sa iya ng akon Amay.”

⁶⁶ Tunà adto, madamò sa mga disipulo ni Hesus ang nagbayà sa iya kag wayà na nagsunod.

⁶⁷ Nganì nagpangutana si Hesus sa iya dose nga

apostoles, “Kamo, gusto da ba nindo nga bayaan ako?”

⁶⁸ Nagsabat si Simon Pedro, “Ginoo, kanino pa kami makadto? Ikaw lang ang may ginatudlò nga nagatao kabuhì nga wayà katapusan. ⁶⁹ Nagatuo kami sa imo kag sayod namon nga ikaw imaw ang Balaan nga gingsugò ng Dios.”

⁷⁰ Naghambay si Hesus, “Dì ba gingpili ko kamo nga dose? Pero ang isa sa indo hay ginasapian ng diyablo.”* ⁷¹ Si Judas nga ungà ni Simon Iscariote ang gusto niya hambayon. Siya hay isa sa dose nga apostoles, nga sa ulihi imaw ang magatraidor kay Hesus.

7

Ang mga Manghod nga Lyaki ni Hesus

¹ Pagkatapos adto, ginglibot ni Hesus ang mga baryo sa probinsya ng Galilea. Indi niya gusto magkadto sa probinsya ng Judea, kay ang mga miyugdumaya nga Judio didto ginatinguhà siya nga patyon. ² Niyan malapit na ang pyesta ng mga Judio nga ginatawag, Pyesta ng mga Tolda*. ³ Ngani naghambay ang mga manghod nga lyaki ni Hesus sa iya, “Sige! Panaw na kag magkadto sa Judea agud makità ng imo mga disipulo ang mga makatitingaya nga imo ginahuman. ⁴ Kay kung gusto ng tawo makilaya ng tanan, wayà niya ginatagua ang iya mga ginahuman. Nagahuman ka lang da ning mga

* **6:70** 6:70 Ang Diyablo hay titulo ni Satanas nga ang gusto hambayon miyugpanglibak. Siya ang pinakapunò ng tanan nga malain nga espiritu.

makatitingaya, aba, basì indì ka magpakilaya sa bilog nga kalibutan?” ⁵ Ginghambay ini ng mga manghod ni Hesus kay aber sinda hay wayà nagatuo sa iya.

⁶ Nagsabat si Hesus sa inda, “Wayà pa nagaabot ang akon oras, pero sa indo, puydi kamo magkadto aber ano nga oras. ⁷ Wayà nahahangit sa indo ang mga tawo diri sa kalibutan. Pero sa akon, nahahangit gid sinda kay ginabisto ko ang inda malain nga mga hinimuan. ⁸ Kamo lang ang kadto sa pyesta, indì ako magkadto kay wayà pa nagaabot ang akon oras.” ⁹ Pagkahambay ini ni Hesus, nagpabilin siya sa Galilea.

Ang Pagpanudlò ni Hesus sa Templo

¹⁰ Pero pagkahalin ng mga manghod ni Hesus, nagkadto da siya sa pyesta, ugaling patagò lang. ¹¹ Ginapinangità siya ng mga miyugdumaya nga Judio sa pyesta. Naghambay sinda, “Diin baya adto nga tawo?” ¹² Niyan, may mga tawo nga nagahinutikan parti kay Hesus. Ang iban naghambay, “Maayo siya nga tawo.” Ang hambay naman ng iban, “Bukon! Ginapatayang lang niya ang mga tawo.” ¹³ Pero wayà gid sinda nagahambay ning makusog parti sa iya tungod sa kahadlok sa mga miyugdumaya nga Judio.

¹⁴ Nang nagatungà-tungà na ang Pyesta, nagkadto si Hesus sa templo kag nagtudlò. ¹⁵ Natingaya gid ang mga miyugdumaya nga Judio kag naghambay, “Pauno baya ini nga tawo nakatuon? Basì madamò siya nasasayuran?”

¹⁶ Ngani nagsabat si Hesus sa inda, “Ang akon ginatudlò hay bukon halin sa akon, kundì halin

sa Dios nga nagsugò sa akon. ¹⁷ Ang aber sin-o nga nagahandom nga tumanon ang kabubut-on ng Dios, masasayuran gid niya kung ang akon ginatudlò hay halin sa Dios o akon-akon lang. ¹⁸ Ang tawo nga nagatudlò sa iya kaugalingon nga kamayad hay nagahandom ng pagdayaw sa iya kaugalingon. Pero ang nagatinguhà ng pagdayaw sa nagsugò sa iya hay nagatudlò ning matuod kag wayà siya nagapinusong. ¹⁹ Dì ba gingtao ni Moises sa indo ang Kasuguan? Pero wayà gid aber isa sa indo nga nagatuman. Kay kung nagatuman kamo, basì gusto nindo ako patyon?”

²⁰ Nagsabat ang mga tawo, “Ikaw hay ginaspian ng demonyo! Sin-o ang gusto magpatay sa imo?”

²¹ Nagsabat si Hesus, “Natingaya gid kamo tanan kay may isa ka tawo nga ging-ayo ko sa Adlaw nga Inugpahuway. ²² Pero kamo da nagatrabaho sa Adlaw nga Inugpahuway sa pagsunod nindo sa Kasuguan ni Moises parti sa pagpaltak* sa lapsag. (Sa matuod lang ining indo namat-an hay bukon halin kay Moises kundì sa indo mga kalulo-lulohan.) ²³ Ginapaltak nindo ang lapsag sa Adlaw nga Inugpahuway,* pero wayà nindo ini ginakabig nga paglapas sa Kasuguan ni Moises. Kung tiyad ini, basì nahahangit kamo sa akon kay ging-ayo ko gid ang isa ka tawo sa Adlaw nga Inugpahuway?”

* **7:23** 7:23 Sa pangwayo nga adlaw pagkaungà sa lapsag, aber natamà sa Adlaw nga Inugpahuway, ginapaltak gihapon ng mga Judio ang lapsag. Pero ini hay bukon pagsuway sa Kasuguan.

²⁴ Ayaw magpanghusga sunò sa pangluwas nga indo nakikità, kundì hunahunaa anay ini ning maayo, agud makahusga kamo ning tamà.”

Si Hesus hay Halin sa Dios

²⁵ Niyan naghambay ang iban nga mga taga-Jerusalem, “Dì ba, imaw ini ang tawo nga gusto patyon ng mga pinunò naton? ²⁶ Yarà siya ho, nagahambay sa publiko, basì wayà may nagahambay kontra sa iya? Siguro nagapati na ang mga pinunò nga siya ang Kristo. ²⁷ Pero imposible, kay sayod naton kung diin naghalin ini nga tawo. Kung mag-abot na ang Kristo, wayà ning aber sin-o nga makasayod kung diin siya maghalin.”

²⁸ Nganì nang nagatudlò pa si Hesus sa templo, naghambay siya ning makusog, “Kilaya na ba nindo kung sin-o gid ako kag sayod ba nindo kung sa diin ako naghalin? Nagkari ako bukon sa akon kaugalingon nga kagustuhan, kundì ang Dios nga matuod ang nagsugò sa akon. Wayà nindo siya nakikilaya, ²⁹ pero ako, kilaya ko gid siya kay halin ako sa iya kag siya mismo ang nagsugò sa akon.” ³⁰ Nganì nang mabatian ini ng mga miyugdumaya ng Judio, gingtinguhà ninda nga dakpon si Hesus. Pero wayà ning may nag-aristo sa iya kay wayà pa nag-abot ang oras nga ini hay matabò. ³¹ Aber tiyad ini, madamò nga tawo ang nagtuo sa iya kag naghambay, “Pag-abot ng Kristo, makakahuman arà siya ning mas labaw nga mga milagro kaysa sa ginghuman ng ini nga tawo?”

Ang Pagdakop ning mga Gwardya kay Hesus

³² Nang mabatian ng mga Pariseo ang paghinutikan ng mga tawo parti kay Hesus, nagsugò sinda kag ang mga pinunò nga pari ning mga gwardya ng templo para dakpon siya. ³³ Naghambay si Hesus, “Matag-od na lang ang oras nga makaibahan nindo ako, pagkatapos mabalik na ako sa nagsugò sa akon. ³⁴ Pangitaon nindo ako pero indì nindo ako makità, kay indì kamo makakadto sa akon kadtuan.”

³⁵ Ngani nagpinangutan-an ang mga miyugdu-maya ng Judio, “Diin baya ini nga tawo makadto nga indì na naton siya makikità? Makadto ba arà siya sa mga malayò nga lugar nga ginai-taran ng iban nga mga kasimanwa naton agud magtudlò sa mga Griego? ³⁶ Ano ang gusto niya hambayon, ‘Pangitaon nindo ako pero indì nindo ako makità, kay indì kamo makakadto sa akon kadtuan?’”

Ang Tubì nga Nagatao ning Kabuhì

³⁷ Niyang sa ulihi nga adlaw ng pyesta nga imaw ini ang pinakaimportante, nagtindog si Hesus kag naghambay ning makusog, “Ang bisan sin-o nga ginauhaw hay magpalapit sa akon kag mag-inom. ³⁸ Kay ginahambay ng Kasulatan, ‘Ang aber sin-o nga nagatuo sa akon, may tubì nga nagatao ning kabuhì nga magailig daw tuburan halin sa iya tagipusuon.’”[†] ³⁹ (Ang gusto hambayon ni Hesus sa tubì nga nagatao ning kabuhì hay ang Espiritu Santo nga malapit na itao sa mga nagatuo sa iya. Kay nang adto nga tyempo wayà pa maitao ang Espiritu Santo kay

[†] **7:38** 7:38 Isaias 58:11

wayà pa si Hesus gingdaya palangit kag gingtawan ning pinakamataas nga pagdayaw.)

Wayà Magkaisa tungod kay Hesus

⁴⁰ Nang mabatian ng kadamuan ang ginghambay ni Hesus, ang iban naghambay, “Imaw na gida ini ang propeta nga aton ginahuyat.”[†] ⁴¹ Ang iban naman naghambay, “Siya ang Kristo!” Pero naghambay pa gid ang iban, “Bukon! Kay indi puydi nga maghalin ang Kristo sa Galilea! ⁴² Di ba ginahambay ng Kasulatan nga ang Kristo hay inapo ni David kag magahalin sa Betlehem, ang banwa nga didto natawo si David?” ⁴³ Ngani wayà nagkaisa ang mga tawo kung sin-o gid si Hesus. ⁴⁴ Ang iban gusto siya dakpon, pero wayà ning may nag-aristo sa iya.

Wayà Magtuo ang mga Pinunò ng mga Judio kay Hesus

⁴⁵ Niyan, nagbalik ang mga gwardya ng templo sa mga pinunò nga parì kag sa mga Pariseo nga nagsugò sa inda agud dakpon si Hesus. Nagpangutana ang nagsugò sa inda, “Basi wayà nindo siya pagday-a diri?”

⁴⁶ Nagsabat ang mga gwardya, “Wayà pa ning aber sin-o nga nagahambay kumpara sa inà nga tawo!”

⁴⁷ Naghambay ang mga Pariseo, “Ang gusto nindo hambayon patì kamo, naluko na da niya?

⁴⁸ Nakakità na ba kamo ning aber isa sa amon nga pinunò o Pariseo nga nagatuo sa iya? Wayà gid! ⁴⁹ Ang mga tawo lang gid nga wayà kasayod

[†] **7:40** 7:40 Deuteronomio 18:15-18

sa Kasuguan ang nagatuo sa iya. Parusahan gid sinda ng Dios!”

⁵⁰ Ang isa diri sa mga Pariseo hay si Nicodemus†nga dati anay nagpakigkità kay Hesus. Niyan naghambay siya sa inda, ⁵¹ “Dì ba, ginabawal ng aton Kasuguan nga husgahan ang isa ka tawo nga wayà pa maimbistigahi? Dapat anay mapamatian naton siya agud masayuran naton kung ano ang iya ginghuman.”

⁵² Nagsabat sinda, “Basi, taga-Galilea ka da? Usisaa ang mga Kasulatan kag masasayuran mo nga wayà ning propeta nga magahalin sa Galilea!”

⁵³ [Pagkatapos adto, nagpauli na sinda tanan.]

8

Ang Babayi nga Nadakop nga Nagpangawatan

¹ [Niyan nagkadto si Hesus sa Bukid ng mga Olibo*. ² Aga pa gid nagkadto siya liwat sa templo kag tanan nga mga tawo nagpalapit sa iya. Nagpungkò siya kag gingtudluan sinda. ³ Niyan, ang mga eskriba* kag mga Pariseo hay nagdaya ning babayi nga naabutan nga nagapangawatan kag gingpatindog ninda siya sa atubangan ng kadamuan.

⁴ Naghambay sinda kay Hesus, “Maestro, naabot ini nga babayi sa akto nga nagapan-gawatan. ⁵ Niyan sunò sa Kasuguan ni Moises, dapat buguyon ang tiyad ini nga babayi hasta sa mamatay. Para sa imo, ano ang imo mahahambay?”

† **7:50** 7:50 3:1, 19:39

⁶ Imaw ini ang inda ginghambay para tistingon si Hesus, agud igwa sinda ning maiakusar kontra sa iya. Pero wayà nagsabat si Hesus, kundì nagdukò siya kag nagsulat sa dutà paagi sa iya tudlò.

⁷ Kay padayon gihapon ang inda kapapangutana sa iya, nagtindog siya kag naghambay sa inda, “O sige, kung sin-o sa indo ang wayà ning salà, imaw ang una nga magbugoy ning bato sa iya.”

⁸ Pagkatapos, nagdukò siya kag nagsulat liwat sa dutà.

⁹ Nang mabatian ninda adto, isa-isa sinda nga naghalin, magtunà sa pinakamaguyang hasta nga si Hesus na lang ang nabilin kag ang babayi nga nagatindog sa iya atubangan. ¹⁰ Pagkatapos, nagtindog si Hesus kag naghambay sa babayi, “Babayi, diin na sinda? Wayà ba ning may nagparusa sa imo?”

¹¹ Nagsabat siya, “Wayà, Nong.”

Naghambay si Hesus, “Indì ko da ikaw parusahan. Umulì ka na kag tunà niyan ayaw na magpakasalà liwat.”]

Si Hesus ang Iwag sa Kalibutan

¹² Pagkatapos naghambay liwat si Hesus sa mga Pariseo, “Ako ang iwag nga nagahayag sa mga tawo sa kalibutan. Ang aber sin-o nga nagasunod sa akon agud maging disipulo ko hay igwa ning iwag nga nagatuytoy sa iya kabuhì kag indì na magkabuhì sa kaduyom.”

¹³ Tapos naghambay sinda, “Ikaw lang da ang nagapamatuod parti sa imo kaugalingon. Ngani indì mapatihan ang imo pamatuod.”

¹⁴ Nagsabat si Hesus, “Aber nagapamatuod ako parti sa akon kaugalingon, matuod gid ang ginhambay ko, kay sayod ko kung diin ako naghaling kag kung diin ako pakadto. Pero kamo wayà makakasayod kung diin ako naghaling kag kung diin ako pakadto. ¹⁵ Ang paghusga nindo hay indì masaligan kay sunò ini sa panghunahunà ng tawo, pero ako wayà nagahusga aber kanino. ¹⁶ Bisan maghusga ako, tamà ang paghusga ko, kay bukon lang ako ang magahusga kundì ako kag ang akon Amay nga nagsugò sa akon. ¹⁷ Dì ba nakasulat sa indo Kasuguan nga masaligan kung pareho ang pamatuod ng duha ka tawo? ¹⁸ Ako ang nagapamatuod sa akon kaugalingon kag ang akon Amay nga nagsugò sa akon, siya da mismo ang nagapamatuod parti sa akon.”

¹⁹ Ngani nagpangutana sinda, “Diin ang imo Amay?”

Nagsabat si Hesus, “Wayà nindo ako makilaya o ang akon Amay. Kung kilaya kuntà nindo ako, nakilaya da nindo ang akon Amay.” ²⁰ Ining mga ginghambay ni Hesus hay gingtudlò niya didto hampig sa ginabutangan ning ginahalad nga kwarta sa templo. Pero wayà siya gingdakpa kay wayà pa nag-abot ang oras nga ini hay matabò.

Ang Paandam ni Hesus sa mga Miyugdumaya ng Judio

²¹ Naghambay si Hesus liwat sa mga miyugdumaya ng Judio, “Indì na ako magdugay, mahalín ako kag pangitaon nindo ako. Pero mama-matay gid kamo nga ang indo mga salà wayà

napapatawad. Indi kamo makakadto sa akon kadtuan.”

²² Ngani naghambay sinda sa isa kag isa, “Basi naghambay siya, ‘Indi kamo makakadto sa akon kadtuan?’ Mabikti ba arà siya?”

²³ Naghambay siya, “Kamo hay halin sa kalibutan pero ako hay halin sa langit. Kamo hay taga-diri sa kalibutan, pero ako hay bukon. ²⁴ Imaw ini ang rason ngani ginghambay ko sa indo nga mamamatay gid kamo nga ang indo mga salà wayà napapatawad. Sigurado nga matatabò ini sa indo kung kamo indi magtuo nga Ako imaw Ako.”†

²⁵ Nagpangutana sinda, “Sin-o ka gid ngani?”

Nagsabat si Hesus, “Ginghambay ko na sa indo tunà pa nang una kung sin-o ako. ²⁶ Madamò pa ako ning maihahambay kag maihuhusga kontra sa indo ginahuman. Pero ang akon lang ginahambay sa mga tawo diri sa kalibutan hay ang akon nabatian sa iya nga nagsugò sa akon. Kag ang iya ginahambay hay matuod.”

²⁷ Wayà gid sinda makaintindi nga parti sa iya Amay sa langit ang ginghambay ni Hesus.

²⁸ Ngani naghambay si Hesus, “Pag itaas na nindo ang Ungà ng Tawo sa kahoy, masasayuran nindo nga Ako imaw Ako. Wayà ako may ginghamman paagi sa akon kaugalingon nga otoridad, kundi kung ano ang gingtudlò ng akon Amay, imaw lang ang akon ginahambay. ²⁹ Kag siya nga nagsugò sa akon hay kaibahan ko, wayà gid niya ako ginabayai kay kung ano ang makapalipay sa iya imaw gid permi ang akon ginahuman.”

† 8:24 8:24 Exodus 3:14

³⁰ Pagkabati ng mga tawo sa mga ginghambay ni Hesus, madamò ang nagtuo sa iya.

Ang Matuod nga mga Inapo ni Abraham

³¹ Ngani naghambay si Hesus sa mga Judio nga nagtuo sa iya, “Kung padayon nindo nga sundon ang akon ginatudlò, matuod gid kamo nga akon mga disipulo. ³² Kag maiintindihan nindo ang kamatuuran kag ang kamatuuran imaw ang makapahilway sa indo.”

³³ Nagsabat sinda, “Ang kalulo-lulohan namon si Abraham kag wayà gid kami naulipon aber kanin-o. Basi ginghambay mo nga mahilway kami?”

³⁴ Nagsabat si Hesus, “Sa matuod lang ginahambay ko sa indo, ang aber sin-o nga nagapadayon sa pagpakasalà hay ulipon ng salà. ³⁵ Ang ulipon hay bukon permanenti nga miyembro sa panimayay pero ang ungà hay permanenti gid. ³⁶ Ngani kung pagahilwayon kamo ng Ungà ng Dios, matuod gid nga mahihilway kamo!

³⁷ “Sayod ko nga kamo hay inapo ni Abraham. Ugaling ginatinguhà gid nindo nga ako patyon, kay wayà nindo ginabatuna ang akon ginatudlò.

³⁸ Ginahambay ko ang mga butang nga akon nakità nang kaibahan ko ang akon Amay. Pero kamo, ginahuman nindo kung ano ang nabatian nindo sa indo tatay.”

³⁹ Naghambay ang mga miyugdumaya ng Judio, “Ang amon kalulo-lulohan si Abraham!” Nagsabat si Hesus, “Kung kamo hay inapo ni Abraham, dapat sundon kuntà nindo ang iya maayo nga ihimplo. ⁴⁰ Pero ang indo ginahuman

hay ginatinguhà gid nindo ako nga patyon, aber ginahambay ko lang da ang kamatuuran nga akon nabatian sa Dios. Wayà ginghumana ni Abraham ang ginahuman nindo! ⁴¹ Ang indo ginahuman hay pareho da ng ginahuman ng indo tatay.” Ngani nagsabat sinda, “Bukon kami mga ungà sa luwas. Ang Dios lang mismo ang amon Amay.”

⁴² Naghambay si Hesus, “Kung ang Dios ang indo Amay, dapat higugmaon kuntà nindo ako kay naghalin ako sa Dios. Nagkari ako bukon sa akon kaugalingon nga kagustuhan kundi sa iya nga nagsugò sa akon. ⁴³ Basi indi nindo maintindihan ang akon ginahambay? Kay indi nindo gusto batunon ang akon mensahe. ⁴⁴ Kamo hay mga ungà ng diyablo! Kag ang gusto nindo humanon hay ang mga hilig ng indo tatay. Miyugpamatay siya tunà pa nang una kag permi siya nagakontra sa kamatuuran, kay wayà ning kamatuuran nga makikità sa iya. Kung nagabinakak siya, sunò ini sa iya kinaugali kay pusong siya kag tatay ng tanan nga bakakon. ⁴⁵ Pero ako, ang ginahambay ko sa indo hay ang kamatuuran gid kag inà ang rason nga wayà nindo ako ginapatihi. ⁴⁶ Sin-o sa indo ang makakapamatuod nga nakahuman ako salà? Wayà! Kung ginahambay ko ang kamatuuran, basi wayà nindo ako ginapatihi? ⁴⁷ Ang mga ungà ng Dios hay nagapamati sa iya mensahe. Indi kamo gusto magpamati kay bukon kamo mga ungà ng Dios.”

Si Hesus kag si Abraham

⁴⁸ Nagsabat ang mga miyugdumaya ng Judio kay Hesus, “Matuod gid ang ginahambay namon nga ikaw hay taga-Samaria* kag ginasapian ng demonyo.”

⁴⁹ Nagsabat si Hesus, “Wayà ako ginagamhi ng demonyo kundi ginapadunggan ko ang akon Amay, pero ginapakahuy-an nindo ako. ⁵⁰ Wayà ako nagatinguhà ng pagdayaw para sa akon kaugalingon, pero ang Dios imaw ang naga-handom ng pagdayaw para sa akon kag siya ang magahusga kontra sa indo. ⁵¹ Sa matuod lang ginahambay ko sa indo, ang aber sin-o nga nagatuman ng akon ginatudlò, hay indì na makaagi ning kamatayon.”

⁵² Naghambay ang mga miyugdumaya ng Judio, “Niyan sigurado gid kami nga ginasapian ka ng demonyo. Kay namatay na si Abraham kag imaw da ang mga propeta, pero ikaw naga-hambay, ‘Ang aber sin-o nga nagatuman ng akon ginatudlò, hay indì na makaagi ning kamatayon.’

⁵³ Aba! Sobra ka pa ba sa amon kalulo-lulohan nga si Abraham nga namatay? Namatay da ang mga propeta, kanin-o mo ginapapareho ang imo kaugalingon?”

⁵⁴ Nagsabat si Hesus, “Kung ginahakwat ko ang akon kaugalingon nga bangkò, wayà gid ini puyos. Ang akon Amay imaw ang nagadayaw sa akon. Siya ang ginahambay nindo nga indo Dios.

⁵⁵ Wayà nindo siya nakikilaya, pero ako, kilaya

* **8:48** 8:48 Mababà ang pagtrato ng mga Judio sa mga taga-Samaria kag wayà sinda nagapakig-imaw sa inda. Ngani ang tawag ninda kay Hesus hay taga-Samaria bilang pag-insulto sa iya.

ko gid siya! Kung ginahambay ko nga wayà ko siya nakikilaya, pusong ako pareho nindo. Pero kilaya ko gid siya kag ginatuman ko ang iya ginasugò sa akon. ⁵⁶ Nalipay gid si Abraham nga indo kalulo-lulohan nang nasayuran niya nga makikità niya ang akon pag-abot. Nakità ngani niya ini kag nalipay gid siya.”

⁵⁷ Ngani naghambay ang mga miyugdumaya ng Judio, “Pauno mo mahambay nga nakità mo na si Abraham? Wayà ka pa ngani ning 50 ka años!”

⁵⁸ Nagsabat si Hesus, “Sa matuod lang ginahambay ko sa indo, bago natawo si Abraham, Ako imaw Ako.” ⁵⁹ Tungod sa iya ginghambay, nagpuyot sinda ning bato agud buguyon siya, pero nakapanagò siya kag nakaluwas sa templo.

9

Ang Pag-ayo ni Hesus sa Buta

¹ Mintras nagapanaw si Hesus kag ang iya mga disipulo, nakità ninda ang isa ka tawo nga buta tunà nang ging-ungà. ² Nagpangutana ang mga disipulo sa iya, “Maestro, sin-o ang nakasalà ngani ging-ungà nga buta ini nga tawo, siya o ang iya mga ginikanan?”

³ Nagsabat si Hesus, “Bukon tungod sa iya salà o sa salà ng iya mga ginikanan. Natabò ini sa iya agud makità ng mga tawo ang gahom ng Dios paagi sa pag-ayo sa iya. ⁴ Mintras may adlaw pa, kahinangyan nga trabahuon naton ang mga ginapatrabaho sa aton ng Dios nga nagsugò sa akon. Kay kung gab-i na, indi na naton

mahaman ang iya ginapahaman. ⁵ Mintras yari pa ako sa kalibutan, ako ang iwag nga nagatao ning kahayag sa mga tawo.”

⁶ Pagkahambay ini ni Hesus, nagpilà siya sa dutà kag ginghuman niya nga lunang ang pilà kag gingpahid niya ini sa mata ng tawo. ⁷ Hambay ni Hesus, “Kadto sa dipusito ng tubì sa Siloam kag manghila-os ka.” (Ang gusto hambayon ng Siloam, ‘Gingsugò’.) Ngani nagkadto siya kag nagpanghila-os kag nagbalik siya nga nakakità na.

⁸ Nagpinangutan-an ang iya mga kalapit kag ang mga nakakità sa iya dati nang nagapinalimos pa siya, “Dì ba imaw ini ang tawo nga nagapungò kag nagapinalimos dati?”

⁹ Naghambay ang iban, “Siya ngani!”

Pero naghambay naman ang iban, “Bukon, kahitsura lang niya.”

Ngani nagsabat ang tawo, “Ako gida ang tawo nga indo ginahambay.”

¹⁰ Ngani nagpangutana sinda sa iya, “Kung imaw, pauno ka nakakità?”

¹¹ Nagsabat siya, “Ang tawo nga ang pangayan Hesus hay naghuman ning lunang kag gingpahid sa akon mata kag naghambay sa akon, ‘Kadto sa dipusito ng tubì sa Siloam kag manghila-os ka.’ Ngani nagkadto ako kag nagpanghila-os, tapos nakakità na ako.”

¹² Nagpangutana pa gid sinda, “Diin na ang tawo nga nagpaayo sa imo?”

Nagsabat siya, “Ilam kung diin, wayà ako kasayod.”

Ang Pag-imbistigar ng mga Pinunò sa dati nga Buta

¹³ Pagkatapos, gingdaya ninda ang tawo nga dati buta sa mga Pariseo. ¹⁴ Adto hay Adlaw nga Inugpahuway nang ginghuman ni Hesus ang lunang kag ging-ayo niya ang buta. ¹⁵ Ngani nagpangutana da ang mga Pariseo sa iya kung pauno siya nakakità. Nagsabat siya, “Gingpahiran niya ning lunang ang akon mata, pagkatapos nagpanghilam-os ako kag nakakakità na ako.”

¹⁶ Naghambay ang iban nga mga Pariseo, “Bukon halin sa Dios adto nga tawo kay wayà siya nagasunod sa kasuguan parti sa Adlaw nga Inugpahuway.”

Pero naghambay ang iban, “Pauno makahaman ning mga milagro ang makasasalà?” Kag wayà sinda nagkaisa.

¹⁷ Ngani, nagpangutana sinda liwat sa tawo nga dati buta, “Ano ang mahahambay mo sa adto nga tawo, kay ginghambay mo nga ging-ayo niya ang imo mata?”

Nagsabat ang tawo, “Siya hay propeta.”

¹⁸ Pero wayà nagpati ang mga miyugdumaya ng Judio nga buta siya dati kag niyan hay nakakakità na. Ngani gingpatawag ninda ang iya mga ginikanan. ¹⁹ Pagkatapos, gingpangutana ninda sinda, “Imaw ba ini ang indo ungà? Matuod gida ba nga ging-ungà siya nga buta? Basì nakakakità na siya niyan?”

²⁰ Nagsabat ang iya mga ginikanan, “Huo, ungà namon siya kag matuod gid nga natawo siya nga buta. ²¹ Pero wayà na kami makasayod kung pauno siya nakakità niyan kag wayà da

kami makasayod kung sin-o ang nagpaayo sa iya mata. Pangutan-a na lang nindo siya kay may edad na da siya, makakasabat na siya para sa iya kaugalingon.”²² Imaw ini ang sabat ng iya mga ginikanan kay nahadlok sinda sa mga miyugdumaya ng Judio. Kay nagkinasugtanan sinda nga ang aber sin-o nga mag-akò nga si Hesus ang Kristo hay indì na kabigon nga miyembro sa sinagoga.²³ Ngani ginghambay ng mga ginikanan ng tawo, “May edad na da siya, makakasabat na siya para sa iya kaugalingon.”

²⁴ Ngani, gingpatawag ninda liwat ang tawo nga dati buta kag ginghambayan, “Magbalità ka ning matuod kay nagapamatì ang Dios*. Sayod namon makasasalà adto nga tawo.”

²⁵ Nagsabat siya, “Wayà ako makasayod kung siya hay makasasalà o bukon. Isa lang ang sayod ko, buta ako dati, pero niyan nakakakità na.”

²⁶ Nagpangutana sinda liwat, “Ano ang ginghuan niya sa imo? Pauno niya ging-ayo ang imo mata?”

²⁷ Nagsabat naman siya, “Gingbalità ko na sa indo, pero wayà kamo nagpati. Basì gusto na naman nindo nga mabatian liwat? Gusto da ba nindo nga maging disipulo niya?”

²⁸ Tungod diri, tudo ang kahangit ng mga pinunò kag gingmulay ninda siya, “Ikaw ang disipulo ng adto nga tawo! Pero kami hay mga disipulo ni Moises.²⁹ Sayod namon nga nagpakig-istorya ang Dios kay Moises nang una,

* **9:24** 9:24 Sa literal: magtao ning pagdayaw sa Dios. Ini hay ginagamit kung nagapanumpà ang mga Judio.

pero adto nga tawo wayà nganì kami makasayod kung diin siya naghalin!”

³⁰ Nagsabat ang tawo nga dati buta, “Taya! Imaw nganì inà ang makatitingaya! Ging-ayo ng adto nga tawo ang akon mata, pero wayà kamo makasayod kung diin siya naghalin. ³¹ Sayod naton nga ang Dios wayà nagapamatì sa mga makasasalà, pero nagasabat siya sa aber sino nga matutom nga nagahigugmà sa iya kag nagasunod sa iya kabubut-on. ³² Tunà pa nang gingtuga ang kalibutan, wayà pa gid kita nakabati nga may tawo nga nakapaayo sa ging-ungà nga buta. ³³ Kung adto nga tawo bukon halin sa Dios, indì siya makakahuman ning tiyad ini.”

³⁴ Nagsabat ang mga miyugdumaya ng Judio, “Ikaw hay makasasalà gid tunà nang ging-ungà. Tapos ikaw pa ba ang magtudlò sa amon?” Kag adto nga daan gingpalayas ninda siya paluwas sa sinagoga.

Ang Espirituhanon nga Pagkabuta

³⁵ Nabatian ni Hesus nga inda gingpalayas sa sinagoga ang tawo nga dati buta. Nganì gingpangità niya siya kag ging-istorya, “Ikaw, nagatuo ka ba sa Ungà ng Tawo?”

³⁶ Nagsabat ang tawo, “Nong, sin-o siya? Bali-tai abi ako agud magtuo ako sa iya.”

³⁷ Naghambay si Hesus, “Nakità mo na siya kag siya ang nagapakig-istorya sa imo niyan.”

³⁸ Naghambay ang tawo, “Ginoo, nagatuo ako sa imo!” Kag nagsamba siya kay Hesus.

³⁹ Naghambay naman si Hesus, “Nagkari ako diri sa kalibutan para husgahan ang mga tawo,

agud makakità ang mga nakakasayod nga sinda buta sa kamatuuran kag mabuta ang mga nahahunahunà nga sinda hay nakakasayod ng kamatuuran.”

⁴⁰ Niyán, may iban nga mga Pariseo nga malapit hampig kay Hesus kag nakabatì sinda sa iya ginahambay. Naghambay sinda sa iya, “Ano? Gusto mo ba hambayon nga kami da hay mga buta?”

⁴¹ Nagsabat si Hesus, “Kung mga buta kamo, mapatawad kuntà ang indo kasal-anan. Pero kay ginahambay nindo nga nakakakità kamo, imaw ini ang nagapamatuod nga may mga salà gihapon kamo.”

10

Si Hesus ang Matuod nga Pastor

¹ Nagtudlò si Hesus paagi sa ini nga parabola*, “Sa matuod lang ginahambay ko sa indo, ang aber sin-o nga nagasuyod sa kulungan* ng karnero nga wayà nagaagi sa pwertahan, kundì nagasakà sa kuray hay miyugpangawat kag tulisan! ² Kay ang matuod nga pastor* ng karnero hay nagasuyod paagi sa pwertahan. ³ Ginaabrihan ng miyugbantay ang pwertahan para sa pastor kag ang mga karnero nagapamati sa iya boses. Ginatawag ng pastor ang iya kaugalingon nga mga karnero sa inda mga pangayan kag nagauna siya sa inda paluwas. ⁴ Kung mailuwas na tanan, nagapanaw siya nga nauuna sa inda. Ang mga karnero hay nagasunod sa iya kay kilaya gid ninda ang iya boses. ⁵ Pero indi sinda magsunod sa tawo nga bukon ninda kilaya,

kundi madyagan sinda palayò sa iya kay wayà ninda nakilaya ang iya boses.”

⁶ Gingtudluan ni Hesus ang mga tawo paagi sa ini nga parabola, pero wayà sinda makaintindi sa mga butang nga iya ginghambay. ⁷ Ngani naghambay siya liwat sa inda, hambay niya, “Sa matuod lang ginahambay ko sa indo, ako hay pareho sa pwertahan para sa mga karnero. ⁸ Ang tanan nga nauuna sa akon hay mga miyugpangawat kag tulisan. Pero ang akon mga karnero hay wayà nagpamati sa inda. ⁹ Ako ang pwertahan. Ang aber sin-o nga nagasuyod paagi sa akon hay magkaigwa ning kaluwasan. Bantayan ko gid siya sa iya pagsuyod kag pagluwas, pareho sa karnero nga makakakita ning maayo nga sabsabon. ¹⁰ Ang miyugpangawat hay nagakari agud mangawat, magpatay kag mangsirà. Pero ako hay nagkari agud magkaigwa ang akon mga karnero ning kabuhi nga kaayo-ayo kag wayà kuyang.

¹¹ “Ako ang maayo nga pastor. Ang maayo nga pastor hay isakripisyo niya aber ang iya kabuhi para sa mga karnero. ¹² Ang ginasuhuyan hay madyagan palayò, kung makita niya nga may nagapalapit nga mapintas nga hayop. Ginabayaan lang niya ang mga karnero kay bukon ini iya kag bukon siya ang inda pastor. Ngani ang mapintas nga hayop hay ginapanglahay ang mga karnero kag nagakabuyag-buyag sinda. ¹³ Ang ginasuhuyan hay madyagan palayò kay suhuyan lang siya, ngani wayà ning kabayaka sa mga karnero.

14-15 “Ako ang maayo nga pastor. Kung pauno ang pagkakilaya ng Amay sa akon kag ang akon pagkakilaya sa iya, pareho da ini ng akon pagkakilaya sa akon mga karnero kag ng inda pagkakilaya sa akon. Kag isakripisyo ko aber ang akon kabuhì para sa mga karnero. ¹⁶ Igwa da ako ning iban nga mga karnero nga wayà sa ini nga kulungan. Kahinangyan day-on ko da sinda pasuyod. Pamatian da ninda ang akon boses kag magiging isa sinda ka punà kag mababantayan sinda ng isa ka pastor.

¹⁷ “Ang rason nga ginahigugmà ako ng akon Amay, hay tungod isakripisyo ko ang akon kabuhì para pagkatapos banhawon ko ini. ¹⁸ Wayà gid ning tawo nga makapatay sa akon kung indì ko gusto isakripisyo ang akon kabuhì. Pero kabubut-on ko nga ginatao ang akon kabuhì. Igwa ako ning otoridad nga isakripisyo ang akon kaugalingon nga kabuhì kag igwa da ako ning otoridad nga banhawon ko ini kay imaw ini ang gingsugò ng Amay sa akon.”

¹⁹ Tungod sa mga ginghambay ni Hesus wayà nagkaisa ang mga Judio. ²⁰ Madamò sa inda ang naghambay, “Siya hay ginasapian ng demonyo kag buang, basì kamo mamatì sa iya?”

²¹ Ang iban nagahambay, “Ini nga mga hambay niya hay bukon halin sa ginasapian ng demonyo. Makakapaayo ba ang demonyo ng mata nga buta?”

Ang Pagsikway ng mga Miyugdumaya ng Judio kay Hesus

²² Pagkatapos adto, nag-abot ang Pyesta ng Pagdumdom sa Pagbendisyon ng Templo* sa Jerusalem. Adto hay tiglalamig. ²³ Mintras nagapanaw si Hesus sa templo sa may lugar nga ginatawag, Balkon ni Solomon, ²⁴ may pila nga mga Judio ang nagatipon palibot sa iya kag naghambay, “Hasta san-o mo kami pahunahunaon kung sin-o ka gid? Kung ikaw ang Kristo, balitai na kami ning deritso!”

²⁵ Nagsabat si Hesus, “Gingbalitaan ko na kamo, pero wayà kamo nagapati. Ang mga makatitingaya nga ginahuman ko paagi sa otoridad ng akon Amay hay nagapamatuod kung sin-o ako. ²⁶ Pero wayà kamo nagapati kay bukon kamo akon mga karnero. ²⁷ Ang akon mga karnero hay nagapamati sa akon boses. Kilaya ko sinda kag ginasunod ninda ako. ²⁸ Taw-an ko sinda ning kabuhì nga wayà katapusan kag indì sinda mamatay.† Kag wayà gid ning aber sin-o nga makaagaw sa inda sa akon kamot. ²⁹ Ang mga karnero nga gingtao sa akon ng akon Amay ang pinakaimportante kaysa sa tanan‡, nganì indì gid sinda maagaw sa mga kamot ng akon Amay. ³⁰ Ako kag ang akon Amay hay isa lang.”

³¹ Pagkabati adto ng mga Judio, nagpuyot liwat sinda ning mga bato agud buguyon siya. ³² Pero

* **10:22** 10:22 Ini nga pyesta hay ginahiwat kung Disyembre kag ginatawag naman, Pyesta ng mga Iwag. † **10:28** 10:28 Indì mamatay, gusto hambayon indì parusahan sa impyerno ng wayà katapusan. ‡ **10:29** 10:29 Sa iban nga mga kopya ng Griego: ang akon Amay, nga nagtao ng mga karnero sa akon, ang pinakamakagagahom kaysa sa tanan.

naghambay si Hesus sa inda, “Gingpakità ko sa indo ang madamò nga maayo nga ginghuman ko nga gingsugò ng akon Amay. Diin sa mga ini ang kabangdanan nga gusto nindo ako buguyon?”

³³ Nagsabat ang mga Judio, “Bukon sa maayo nga hinimuan mo buguyon ka namon, kundi sa ginahambay mo nga malain kontra sa Dios, kay ikaw bilang tawo, ginahuman mo ang imo kaugalingon nga Dios!” ³⁴ Nagsabat naman si Hesus, “Dì ba gingsulat sa indo Kasulatan nga ginghambay ng Dios, ‘Ginahambay ko, kamo hay mga dios’?† ³⁵ Sayod nindo nga matuod ang Kasulatan kag indì puydi baliwayaon. Ngani kung gingtawag ng Dios ang mga tawo nga nagbaton sa iya mensahe, ‘mga dios’, ³⁶ basi ako nga gingpili kag gingsugò ng Dios diri sa kalibutan, hay indo ginaakusar nga nagahambay malain kontra sa Dios, kay ginghambay ko nga ako Ungà ng Dios? ³⁷ Kung wayà ko ginahumana ang mga ginasugò sa akon ng Amay, ayaw kamo magtuo sa akon. ³⁸ Pero kung ginatuman ko ini, aber indì kamo magtuo sa akon, dapat magpati na lang kamo sa mga makatitingaya nga ginghuman ko. Paagi diri masasayuran kag maiintindihan gid nindo nga ang Amay yari sa akon kag ako yarà sa iya.”

³⁹ Nang inda ini mabatian, gingtinguhà liwat ninda nga dakpon si Hesus pero nakalikaw siya.

⁴⁰ Pagkatapos adto, nagkadto liwat si Hesus sa kabuak ng subà ng Jordan kung diin una nga nagpangbawtismo si Juan. Kag didto siya

† **10:34** 10:34 Salmo 82:6

nagtinir. ⁴¹ Madamò nga tawo ang nagakinadto sa iya kag nagahinambay sa isa kag isa, “Aber si Juan wayà gid may nahuman nga milagro, matuod gid ang tanan niya nga ginghambay parti sa ini nga tawo.” ⁴² Kag madamò ang nagtuo kay Hesus didto.

11

Ang Pagkamatay ni Lazaro

¹⁻² Igwa ning magmanghod nga taga-Betania*, sina Marta, Maria kag Lazaro. Si Maria imaw ang magabubò ning pahumot sa siki ng Ginoo kag magapahid ng iya buhok. Niyan nagkasakit si Lazaro, ³ nganì nagsugò sina Maria kag Marta ng tawo kay Hesus kag gingpahambay, “Ginoo, ang imo palanggà nga amigo hay grabi ang sakit.” ⁴ Pagkabatì ni Hesus sa pasayod, hambay niya, “Indì siya mamatay sa inà nga sakit, kundì natabò ini agud madayaw ang Dios kag paagi diri madayaw da ako nga Ungà ng Dios.”

⁵ Palanggà gid ni Hesus ang tuyo nga magmanghod nga sina Marta, Maria kag Lazaro. ⁶ Pero aber nabatian niya nga grabi si Lazaro, nagtinir siya ning duha pa ka adlaw sa lugar kung sa diin siya. ⁷ Pagkatapos naghambay siya sa iya mga disipulo, “Kari na, makadto kita liwat sa probinsya ng Judea.” ⁸ Pero naghambay ang iya mga disipulo, “Maestro, dì ba mga pila pa lang ka adlaw ang nagligad gingtinguhà ka nga buguyon ng mga Judio didto? Tapos gusto

* **11:1-2** 11:1-2 Ini nga baryo hay makikità hampig sa este ng Jerusalem. Ini nga Betania hay iba sa Betania sa Juan 1:28.

mo naman nga magkadto liwat!” ⁹ Nagsabat si Hesus paagi sa parabola, “Dì ba, igwa ning dose ka oras ang isa ka adlaw? Ang aber sin-o nga nagapanaw kung adlaw, indì mapasuyaod kay nakikità niya ang kahayag sa kalibutan. ¹⁰ Pero ang aber sin-o nga nagapanaw kung gabi, mapapasuyaod kay kaduyom.” ¹¹ Pagkatapos naghambay pa gid si Hesus, “Ang aton amigo nga si Lazaro hay nagakatuyog lang, nganì makadto ako agud pukawon siya.” ¹² Nagsabat ang iya mga disipulo, “Ginoo, kung nagakatuyog siya, maayo nganì adto agud magaayo gid siya.” ¹³ Ang kalaom ng mga disipulo sa ginghambay ni Hesus hay nagakatuyog lang matuod si Lazaro, pero ang gusto hambayon niya, patay na siya. ¹⁴ Nganì gingklaro gid ni Hesus sa inda, “Patay na gida si Lazaro. ¹⁵ Pero nalilipay ako para sa indo nga wayà ako didto nang namatay siya, agud magtuo kamo sa akon. Kari na, makadto na kita sa iya.” ¹⁶ Si Tomas nga may hayò nga ‘Kapid’ naghambay sa iban nga mga disipulo, “Manunot kita agud mamatay kaibahan niya!”

Si Hesus ang Nagabuhì sa mga Patay

¹⁷ Niyan pag-abot nina Hesus, gingpasayod sa iya nga upat na ka adlaw nga nakalubong sa lubungan ang lawas ni Lazaro. ¹⁸ Ang Betania hay mga tuyo lang ka kilometro halin sa Jerusalem, ¹⁹ kag madamò nga Judio ang nagkadto kana Marta kag Maria, agud maglamay sa pagkamatay ng inda manghod.

²⁰ Pagkabatì ni Marta nga paabuton si Hesus, nagpanaw siya agud sugaton siya, pero nagpabilin si Maria sa suyod ng bayay nga nagapungkò. ²¹ Pagkakità ni Marta kay Hesus, naghambay siya, “Ginoo, kung yari ka lang, wayà kuntà namatay ang manghod ko! ²² Pero sayod ko nga bisan arinyan, itatao sa imo ng Dios ang aber ano nga pangayuon mo sa iya.”

²³ Naghambay si Hesus, “Mababanhaw ang imo manghod.”

²⁴ Naghambay naman si Marta, “Sayod ko nga mabanhaw siya sa ulihi nga adlaw kung pagabanhawon ang tanan nga mga patay.”

²⁵ Tapos naghambay si Hesus, “Ako ang nagabanhaw sa mga patay kag nagatao ning kabuhì. Ang nagatuo sa akon aber siya mamatay, mababanhaw. ²⁶ Ang bisan sin-o nga nagakabuhì kag nagatuo sa akon hay indì gid makabaton ning parusa nga wayà katapusan. Nagapati ka ba diri?”

²⁷ Nagsabat si Marta, “Huo, Ginoo. Nagapati gid ako nga ikaw ang Kristo, ang Ungà ng Dios nga nagkari diri sa kalibutan.”

Ang Pagtangis ni Hesus

²⁸ Pagkahambay adto ni Marta, nagbalik siya sa inda bayay agud tawagon si Maria. Ginghamutan niya, “Yari ang Maestro kag ginapatawag ka.” ²⁹ Nang mabatian niya ini, nagtindog siya nga daan kag nagkadto kay Hesus.

³⁰ Wayà pa makasuyod si Hesus sa baryo ng Betania, yadto pa siya sa lugar nga gingsumpungan ninda ni Marta. ³¹ Pagkakità ng mga Judio

nga yadto sa suyod ng bayay nga nagalipay kay Maria nga siya nagtindog kag dalì-dalì nga nagluwas, nagsunod sinda sa iya. Ang kalaom ninda makadto siya sa lubungan agud didto magtangis.

³² Niyang pag-abot ni Maria sa lugar kung diin si Hesus, naghapà siya sa atubangan niya kag naghambay, “Ginoo, kung yari ka lang, wayà kuntà namatay ang akon manghod!”

³³ Nang makità ni Hesus nga nagatangis siya kag imaw da ang mga kaibahan niya, naglain gid ang iya pamatyag kag nalisod gid siya. ³⁴ Ngani nagpangutana si Hesus, “Sa diin nindo ginglubong si Lazaro?”

Nagsabat sinda, “Ginoo, kari agud makità mo.”

³⁵ Nagtangis si Hesus. ³⁶ Ngani naghambay ang mga Judio sa isa kag isa, “Tan-awa, sobra gid ang iya pagpalanggà kay Lazaro!”

³⁷ Pero ang iban naghambay, “Dì ba napaayo niya ang mata ng buta? Basi wayà niya napigahi ang pagkamatay ni Lazaro?”

Ang Pagkabanhaw ni Lazaro

³⁸ Mintras nagapalapit si Hesus sa lubungan, naglain gid liwat ang iya pamatyag.

Ini hay kuyba kag nasarhan ning kabahoy nga bato. ³⁹ Ngani gingsugò ni Hesus ang mga tawo didto, “Paligira nindo ang sara.”

Hambay ni Marta nga maguyáng ng namatay, “Ginoo, mabahò na inà kay upat na ka adlaw nga nalubong.”

⁴⁰ Nagsabat si Hesus, “Dì ba ginghambay ko sa imo nga kung magpati ka, makikità mo ang

gahom ng Dios?” ⁴¹ Ngani gingpaligid ninda ang bato. Naghangad si Hesus sa langit kag nagpangamuyò, “Amay ko sa langit, nagapasalamat ako kay ginapamatian mo ako. ⁴² Kag sayod ko nga permi ka nagapamatì sa akon. Pero ginahambay ko ini para sa mga tawo nga nagatindog diri agud magpati sinda nga ikaw ang nagsugò sa akon.”

⁴³ Pagkahambay niya ini, nagsinggit siya, “Lazaro, luwas dirà!” ⁴⁴ Kag nagluwas ang namatay! Nakaputos pa ng mahabà nga tela ang iya mga kamot kag siki. Kag ang iya uyo hay napuputos pa ng tela. Hambay ni Hesus sa inda, “Hubari nindo siya agud makapanaw.”

Ang Plano nga Pagpatay kay Hesus

Mateo 26:1-5; Marcos 14:1-2; Lucas 22:1-2

⁴⁵ Madamò ang mga Judio nga nagbisita kay Maria kag nakakità ng ginghuman ni Hesus, ngani nagtuo sinda sa iya. ⁴⁶ Pero ang iban sa inda hay nagkadto sa mga Pariseo* kag gingbalità sa inda ang ginghuman ni Hesus kay Lazaro. ⁴⁷ Ngani nagtipon-tipon ang mga pinunò nga parì kag ang mga Pariseo sa Korte ng mga Judio* kag naghambay sinda, “Ano ang dapat naton nga humanon? Kay naghuman ning madamò nga milagro ini nga tawo! ⁴⁸ Kung pabay-an lang naton siya, magapati ang tanan sa iya. Kung tiyad ini, isipon ng gobyerno ng Roma nga nagarebelde kita kontra sa inda. Tapos, girahon kita diri kag gubaon ang aton nasyon kag ang aton balaan nga lugar.” ⁴⁹ Pero isa sa inda nga ang pangayan hay Caifas nga Pinakamataas nga Parì adto nga tuig,

naghambay, “Ay, kamo! Wayà gid kamo kasayod kung ano ang indo ginapanghahambay! ⁵⁰ Wayà ba nindo naiisip nga mas maayo sa aton nga isa lang ang mamatay para sa mga tawo, kaysa sa masirà ang bilog nga nasyon?” ⁵¹ Ginghambay niya ini bukon halin sa iya kaugalingon nga hunahunà, kundì bilang Pinakamataas nga Parì adto nga tuig, gingpasayod ng Dios paagi sa iya nga kahinangyan mamatay si Hesus para sa nasyon ng Judio ⁵² kag bukon lang para sa inda nasyon kundì para sa tanan nga magiging ungà ng Dios nga nagaistar sa iba-iba nga mga nasyon, agud magiging isa sinda tanan.

⁵³ Magtunà adto, nagaplano ang mga miyug-dumaya ng Judio kung pauno patyon si Hesus. ⁵⁴ Nganì wayà na si Hesus nagapanaw ning lantaran sa Judea, kundì naghalin siya didto kag nagkadto sa baryo malapit sa tiway nga lugar, nga sakop ng syudad nga ginatawag, Efraim. Kag didto siya nagtinir kaibahan ang iya mga disipulo.

⁵⁵ Niyán malapit na adto ang Pyesta ng Pagligad ng Anghel*. Nganì madamò nga Judio halin sa iba-iba nga mga probinsya ang nagkadto sa Jerusalem, agud bago mag-abot ang Pyesta, malimpyo na ninda ang inda kaugalingon sa templo sunò sa layi ng inda relihiyon. ⁵⁶ Ginapinangità ng mga tawo si Hesus mintras nagatindog sinda sa templo kag nagpinangutan-an sinda, “Ano sa imo? Makari ba arà siya ini nga Pyesta?” ⁵⁷ Ginahambay ninda ini kay nagsugò ang mga pinunò nga parì kag ang mga

Pariseo nga kung aber sin-o ang makasayod kung diin si Hesus, dapat ipasayod sa inda agud maaristo na ninda siya.

12

Ang Pagbubò ni Maria ning Pahumot kay Hesus

Mateo 26:6-13; Marcos 14:3-9

¹ Niyan unom na lang ka adlaw kag Pyesta na ng Pagligad ng Anghel. Nagkadto sina Hesus sa Betania, kung sa diin nagaistar si Lazaro nga iya gingbanhaw. ² Didto nagpreparar sina Marta ning dakò nga ihapon para mapadunggan si Hesus. Si Lazaro hay nagakaon kaibahan si Hesus kag si Marta ang nagatahaw. ³ Mintras nagakaon sinda, si Maria hay nagbuoy naman ning bali tungà sa litro nga kamahay gid kag maayo nga klasi nga pahumot. Ini hay halin sa mahumot nga tanom nga ginatawag, Nardo. Gingbubuan niya ning pahumot ang siki ni Hesus kag gingpunasan niya ini ng iya buhok. Kag napunò ning kahumot ang suyod ng bayay.

⁴ Pero si Judas Iscariote, isa sa mga disipulo ni Hesus, (nga imaw ang magatraidor sa iya) hay naghambay, ⁵ “Basi wayà pagbaligyaan ang pahumot kag itao ang kwarta sa mga pobre? Ang kantidad inà hay tuyo ka gatos nga denarius*!” ⁶ Ginghambay niya ini, bukon kay nagakabayaka siya sa inda, kundì siya hay miyugpangawat kay siya ang nagahawid ng inda kwarta kag permi siya diri nagakupit.

⁷ Niyan naghambay si Hesus, “Pabay-i lang siya, gingtagana niya inà para ipreparar ang akon lawas sa adlaw ng akon paglubong. ⁸ Ang mga pobre hay permi nindo kaibahan, pero ako hay indì nindo permi makaibahan.”

Ang Plano nga Pagpatay kay Lazaro

⁹ Pagkasayod ng madamò nga Judio nga yadto si Hesus sa Betania, nagkadto sinda bukon lang para makità si Hesus, kundì gusto da ninda makità si Lazaro nga iya gingbanhaw. ¹⁰ Ngani ang mga pinunò nga pari hay nagplano nga pati si Lazaro hay patyon da, ¹¹ kay siya ang naging kabangdanan kung basi ang madamò nga Judio hay nagabuyag sa inda grupo kag nagatuo kay Hesus.

Ang Madinaugon nga Pagsuyod ni Hesus sa Jerusalem

Mateo 21:1-11; Marcos 11:1-11; Lucas 19:28-40

¹² Nang masunod nga adlaw, kadamò-damò nga tawo nga nagapamista ang nakabatì nga si Hesus paabuton sa Jerusalem. ¹³ Ngani nagbuoy sinda ning mga dahon ng palmera agud sugaton siya, nga nagasinggit,

“Hosana!”* Ginapakamaayo ng Ginoo ang iya gingsugò nga magaharì sa Israel!”†

¹⁴ May nakità si Hesus nga batà pa nga asno kag iya ini gingsakyan. Sa iya ginghuman, natabò ang ginahambay ng Kasulatan,

* **12:13** 12:13 Hosana: Ang gusto hambayon, ‘dayawon ang Dios’, pero sa literal, ‘luwasa kami niyan.’ † **12:13** 12:13 Salmo 118:25-26

15 “Ayaw kamo mahadlok mga taga-Zion†, sirua ang indo Hari, nagaabot nga nagasakay sa batà pa nga asno!”†

16 Adto nga oras, wayà pa maintindihi ng mga disipulo ni Hesus kung ano ini ang gusto hambayon. Pero nang nabanhaw siya, imaw pa lang adto ang pagkadumdom ninda nga ini ang nakasulat parti kay Hesus kag natabò gid ini sa iya.

17 Niyan nagapamatuod sa natabò ang madamò nga tawo nga kaibahan ni Hesus nang gingtawag niya si Lazaro sa lubungan kag gingbanhaw. 18 Ngani kadamò-damò nga tawo ang nagsugat kay Hesus kay nabalitaan ninda adto nga milagro nga iya ginghuman. 19 Ngani naghambay ang mga Pariseo sa isa kag isa, “Tan-awa nindo! Ang tanan nga mga tawo hay nagasunod na gid sa iya. Wayà na gid kita ning aber ano pa nga mahuhuman!”

Ang mga Griego Nagpangità kay Hesus

20 Niyan igwa ning pila nga mga Griego nga kaibahan sa mga nagkadto sa Jerusalem agud magsamba sa Dios sa Pyesta. 21 Nagpalapit sinda kay Felipe nga taga-Betsaida nga sakop sa probinsya ng Galilea kag naghambay sa iya, “Nong, nagahandom kuntà kami nga mapakigkità kay Hesus.” 22 Nagkadto si Felipe kag gingbalità ini kay Andres. Tapos nagkadto sinda nga duha kag ginghambay ini kay Hesus.

† 12:15 12:15 Sa Griego hay ungà nga babayi ng Zion. † 12:15 12:15 Zacarias 9:9

²³ Nagsabat si Hesus, “Nag-abot na ang tamà nga oras nga ako nga Ungà ng Tawo* hay pagadayawon, tungod sa akon pagkamatay. ²⁴ Sa matuod lang ginahambay ko sa indo, ang akon kabuhì hay pareho sa binhì ng humay. Kung indì ini ipugas sa dutà, indì ini magtubò; magapabilin ini nga isa lang ka binhì. Pero kung ini nga binhì ipugas, pareho ng ilubong kag mamatay, ini hay magatubò kag magauhay ning madamò. ²⁵ Ang nagapalabi ng iya kabuhì hay maduduyaang ini; pero ang nagabaliwayà ng iya kabuhì diri sa kalibutan, makakabaton siya kabuhì nga wayà katapusan. ²⁶ Ang aber sin-o nga nagaserbisyo sa akon hay kahinangyan nga magsunod sa akon kag kung diin ako, yadto da ang akon suluguon. Ang bisan sin-o nga nagaserbisyo sa akon hay padunggan* ng akon Amay.”

Ang Propesiya ni Hesus sa iya Pagkamatay kag Pagkabanhaw

²⁷ Naghambay pa gid si Hesus, “Tudo gid ang kalisod ng akon tagipusuon! Amay, ano ang akon hambayon? Puydi ba luwason mo ako sa ini nga kahugaan? Pero indì puydi kay imaw ini ang kabangdanan ng akon pagkari, nga magtiis ng mga kahugaan sa ini nga oras.” ²⁸ Tapos naghambay si Hesus, “Amay ko sa langit, ipakità mo sa mga tawo kung mauno kaayo ang imo kahimayaan*!”

Pagkatapos may boses nga naghambay halin sa langit, “Gingpakità ko na ang akon kahimayaan paagi sa imo kag ipakità ko pa gid liwat.”

²⁹ Nang mabatian ang boses ng madamò nga

tawo nga nagatindog didto, ang kalaom ng iban hay dayugdog, pero ang iban naghambay, “May anghel nga naghambay sa iya.”

³⁰ Pero nagsabat si Hesus, “Gingpabatì sa indo ng Dios ang boses, bukon para sa akon kundì para sa indo. ³¹ Imaw na ini ang oras nga husgahan ang mga tawo nga wayà relasyon sa akon kag oras na da nga si Satanas, ang nagagahom sa kalibutan† hay maperdi. ³² Kag kung itaas ako halin sa kalibutan, papalapiton ko ang madamò nga tawo nga magsunod sa akon.” ³³ (Sa iya paghambay adto, gingpasayod niya kung pauno siya mamamatay.)

³⁴ Nganì nagsabat ang mga tawo, “Sayod namon nga sunò sa Kasuguan, ang Kristo hay magakabuhì ng wayà katapusan. Pauno mo mahambay nga ang Ungà ng Tawo hay kahanngyan mamatay sa kahoy?” Nagpangutana pa gid sinda, “Sin-o gid ba ini nga Ungà ng Tawo?”

³⁵ Nganì nagsabat si Hesus liwat, “Madalì na lang maduyà ang iwag nga kaibahan nindo. Nganì magpadayon kamo nga magkabuhì kaibahan ng iwag mintras yari pa, kay basì kung maabutan kamo ning duyom. Kay ang nagapanaw sa maduyom hay wayà makasayod kung diin pakadto. ³⁶ Mintras kaibahan nindo ako, nga imaw ang iwag, magpati kamo sa akon agud magkabuhì kamo ning matarong.”‡

Wayà Magtuo ang mga Judio kay Hesus

† **12:31** 12:31 1 Corinto 2:6-8; 2 Corinto 4:4; Efeso 2:2 ‡ **12:36** 12:36 Sa literal: maging mga ungà ng iwag. Basaha sa Mateo 5:14; Efeso 5:8-9; 1 Tesalonica 5:5.

Pagkatapos ni Hesus mahambay adto, nagpanaw siya kag nagpanagò sa mga tawo. ³⁷ Aber nakità na ninda ang madamò nga milagro nga gingpanghuman ni Hesus, wayà gihapon sinda nagtuo sa iya. ³⁸ Natabò ini agud matuman ang gingsulat nang una ni Propeta* Isaias,

“Ginoo, wayà ning may nagapati sa amon ginabalità.

Indì sinda makaintindi aber gingpakità mo na sa inda ang imo gahom.”†

³⁹ Indì ninda gusto magpati, nganì indì da sinda makatuo. Imaw pa gid ini ang ginghambay ng Dios paagi kay Isaias:

⁴⁰ “Gingbuta ko ang inda mga mata kag gingpatugas ko ang inda uyo.

Kay basì kung makakità sinda, makaintindi ang inda mga hunahunà;

kag makabalik sa akon para paayuhon ko sinda.”†

⁴¹ Ginghambay ini ni Isaias, kay nakità niya ang kahimayaan ni Hesus kag nagsulat siya parti sa iya.

⁴² Bisan tiyad adto ang ginghambay ni Isaias, madamò sa mga miyugdumaya ng Judio ang nagtuo kay Hesus. Pero wayà ninda ini ginaakua sa iban, kay nahadlok sinda sa mga Pariseo, basì kung sinda hay indì na kabigon nga miyembro sa sinagoga. ⁴³ Kay mas ginapalabi pa ninda ang pagdayaw ng mga tawo kaysa sa pagdayaw ng Dios.

† **12:38** 12:38 Isaias 53:1 † **12:40** 12:40 Isaias 6:10

Ang Hambay ni Hesus ang Magasentensya sa mga Tawo

⁴⁴ Pagkatapos naghambay ning makusog si Hesus sa madamò nga tawo, “Ang bisan sin-o nga nagatuo sa akon, bukon lang ako ang ginatuuhan, kundì patì ang nagsugò sa akon. ⁴⁵ Ang aber sin-o nga nakakità sa akon, nakakità da sa nagsugò sa akon. ⁴⁶ Nagkari ako bilang iwag sa mga tawo diri sa kalibutan, agud ang aber sin-o nga magtuo sa akon, indì magpadayon sa pagkabuhì sa kaduyom.

⁴⁷ “Ang bisan sin-o nga nagapamatì ng akon mga ginahambay pero wayà nagatuman, bukon ako ang magahusga sa iya. Kay wayà ako nagkari sa kalibutan para husgahan ang mga tawo, kundì agud sinda luwason. ⁴⁸ Pero may magahusga sa aber sin-o nga wayà nagabaton sa akon kag wayà nagapati sa akon mga ginahambay. Ang akon mismo ginghambay kag gingtudlò, imaw ang magahusga sa iya sa ulihi nga adlaw! ⁴⁹ Kay ang akon ginatudlò hay bukon halin sa kaugalingon ko nga otoridad, kundì ang Amay ko nga nagpadaya sa akon, imaw ang nagsugò kung ano ang akon dapat ihambay kag itudlò. ⁵⁰ Ngani ginahambay ko lang kung ano ang gingsugò ng akon Amay sa akon, kay sayod ko gid nga ang iya ginasugò hay imaw ang ginahalinan ng kabuhì nga wayà katapusan.”

13

Ang Paghugas ni Hesus sa Siki ng mga Disipulo

¹ Niyan bisperas na ng Pyesta ng Pagligad ng Anghel. Sayod ni Hesus nga nag-abot na ang oras ng iya paghalin diri sa kalibutan kag mabalik na siya sa Dios nga iya Amay. Palanggà gid niya ang iya mga disipulo sa kalibutan kag niyan, gusto niya nga ipakità kung mauno kadakò ang iya pagpalanggà sa inda.

² Nang adto nga gab-i, nagaihapon si Hesus kag ang iya mga disipulo. Gingbutang na ng diyablo sa isip ni Judas nga ungà ni Simon Iscariote, nga traiduron niya si Hesus. ³ Pero sayod ni Hesus nga gingtao na ng Amay ang tanan nga otoridad sa iya kag sayod da niya nga halin siya sa Dios kag magabalik da siya sa Dios.

⁴ Nganì mintras nagakaon pa sinda, nagtindog si Hesus kag ging-uba niya ang iya pangsuy-ob. Tapos gingbuoy niya ang tualya kag gingbugkos ini sa iya hawak. ⁵ Pagkatapos nagbubò siya ning tubì sa planggana kag gingtunaan niya nga hugasan ang mga siki ng iya mga disipulo kag gingpunasan ng tualya nga nakabugkos sa iya hawak.

⁶ Paglapit niya kay Simon Pedro, naghambay si Pedro, “Ginoo, basi? Bukon dapat ikaw ang maghugas ng akon mga siki!”

⁷ Nagsabat si Hesus, “Ang akon ginahuman niyan hay indì mo pa maintindihan, pero sa ulihi maiintindihan mo da.”

⁸ Naghambay si Pedro, “Ayaw! Indì gid puydi nga ikaw ang maghugas ng akon siki!”

Nagsabat si Hesus, “Kung indì ka magpahugas sa akon, wayà ka ning relasyon sa akon.”

⁹ Nagsabat naman si Simon Pedro, “Ginoo, kung tiyad inà, bukon lang ang akon siki ang imo hugasan kundì patì ang akon kamot kag uyo.”

¹⁰ Pero naghambay si Hesus, “Ang tawo nga nakapaligos hay limpyo na ang iya bilog nga lawas kag indì na kahinangyan nga hugasan pa, puyra lang sa iya siki. Malimpyo na kamo pero bukon tanan sa indo.” ¹¹ Kay sayod niya kung sin-o ang magatraidor sa iya, nganì ginghambay niya, “Bukon kamo tanan hay malimpyo.”

¹² Pagkatapos niya mahugasan ang inda mga siki, gingsuksok niya liwat ang iya pangsuy-ob kag nagbalik para magkaon. Nagpangutana siya, “Naintindihan ba nindo kung basì ginghamman ko ini sa indo? ¹³ Ginatawag nindo ako nga Maestro kag Ginoo; kag tamà kamo kay ako gida ang Maestro kag Ginoo. ¹⁴ Aber nganì ako nga indo Ginoo kag Maestro hay naghugas ng indo mga siki, dapat da nga maghinugasan kamo ng indo mga siki. ¹⁵ Gingtaw-an ko kamo ning ihimplo agud indo patuyaran ang akon ginghamman sa indo. ¹⁶ Sa matuod lang ginahambay ko sa indo, wayà ulipon nga mas mataas pa sa iya amo kag wayà gingsugò nga mas importante pa sa nagsugò sa iya. ¹⁷ Niyan nga naintindihan na nindo ini nga mga butang, bulahan kamo kung humanon nindo ini.”

Ang Paghambay ni Hesus parti sa Pagtraidor sa Iya

Mateo 26:20-25; Marcos 14:17-21; Lucas 22:21-23

¹⁸ Hambay pa ni Hesus, “Ang akon ginahambay hay bukon para sa indo tanan, kay kilaya ko

gid ang kada isa sa indo nga akon gingpili. Pero dapat matabò ang ginahambay ng Kasulatan, 'Ang tawo nga kaibahan ko nga nagakaon imaw ang magatraidor sa akon.'[†] ¹⁹ Ginahambay ko ini sa indo niyan bago matabò agud kung matabò na ini, magatuo kamo nga Ako imaw Ako. ²⁰ Sa matuod lang ginahambay ko sa indo, ang nagabaton sa aber sin-o nga suguon ko hay nagabaton sa akon; kag ang nagabaton sa akon nagabaton da sa nagsugò sa akon."

²¹ Pagkahambay ini ni Hesus, tudo gid ang iya kalisod, ngani gingpakità niya ang iya nababatyagan sa inda, "Sa matuod lang ginahambay ko sa indo, isa sa indo ang magatraidor sa akon." ²² Ang mga disipulo hay nagsiniruan sa isa kag isa, kay wayà sinda makasayod kung sin-o sa inda ang ginahambay ni Hesus. ²³ Isa sa mga disipulo nga pinalanggà gid niya ang nagapungkò hampig sa iya alihid. ²⁴ Ngani gingsinyasan siya ni Simon Pedro nga pangutanon si Hesus kung sin-o sa inda ang iya ginahambay. ²⁵ Ngani nag-islog pa gid siya kay Hesus, naghilig sa iya dughan kag nagpangutana, "Ginoo, sin-o adto?" ²⁶ Nagsabat si Hesus, "Kung sin-o ang taw-an ko ning tinapay nga akon isawsaw, siya ang magatraidor sa akon." Ngani gingsawsaw niya ang tinapay kag gingtao kay Judas nga ungà ni Simon Iscariote. ²⁷ Pagkabaton niya ng tinapay, nagsuyod si Satanas sa iya. Ngani naghambay si Hesus kay Judas, "Himua na nga daan ang imo gusto nga humanon."

[†] **13:18** 13:18 Salmo 41:9

²⁸ Didto sa mga nagaihapon, wayà gid ning may nakasayod kung basì ginghambay adto ni Hesus kay Judas. ²⁹ Ang kalaom ng iban gingsugò lang ni Hesus si Judas para magbakay ng inda mga kahinangyanon sa pyesta, o magtao bulig sa mga pobre kay siya ang nagahawid ng inda kwarta. ³⁰ Ngani pagkakaon ni Judas ng tinapay, nagluwas siya nga daan. Adto hay gab-i na.

Ang Bag-o nga Sugò

³¹ Pagkahalin ni Judas, naghambay si Hesus, “Niyang pagadayawon na ako nga Ungà ng Tawo kag pagadayawon da ang Dios paagi sa matatabò sa akon. ³² Kung pagadayawon ang Dios paagi sa akon, pagadayawon da niya ako didto sa langit kag ini hay humanon niya nga daan. ³³ Mga pinalanggà ko, matag-od na lang gid ang oras nga makaibahan nindo ako. Pangitaon nindo ako, pero pareho ng akon ginghambay sa mga Judio kag niyang ginahambay ko da sa indo, ‘Indi kamo makakadto sa akon kadtuan.’ ³⁴ Ngani ginatao ko sa indo ini nga bag-o nga sugò: maghinigugmaan kamo. Kung pauno ko kamo ginhigugmà, dapat da kamo maghinigugmaan. ³⁵ Masasayuran ng tanan nga kamo akon mga disipulo, kung magahinigugmaan kamo.”

Ang Propesiya ni Hesus nga indi siya Pagkilayon ni Pedro

Mateo 26:31-35; Marcos 14:27-31; Lucas 22:31-34

³⁶ Pagkatapos nagpangutana si Simon Pedro kay Hesus, “Ginoo, sa diin ka ba makadto?” Nagsabat si Hesus, “Indi ka niyang makakadto

sa akon kadtuan, pero sa ulihi makakasunod ka da.” ³⁷ Nagpangutana liwat si Pedro, “Ginoo, basi indi ako makanunot sa imo niyan? Isakripisyo ko ang akon kabuhì para sa imo, aber mamatay pa ako.” ³⁸ Pero nagpangutana si Hesus, “Isakripisyo mo ang imo kabuhì para sa akon, aber mamatay ka pa? Sa matuod lang ginahambay ko sa imo, bago magtuktuyaok ang suyog, indi mo ako pagkilay-on ning tuyo ka beses.”

14

Hesus ang Dayan, ang Kamatuuran kag ang Kabuhì

¹ Naghambay pa gid si Hesus sa inda, “Ayaw kamo magkabayaka, kundi magsalig kamo sa Dios kag magsalig da kamo sa akon. ² Didto sa langit nga ginaistaran ng akon Amay hay madamò ning istaran. Mauna ako didto agud magpreparar ning istaran para sa indo. Indi ko ini ihambay sa indo kung bukon ini matuod. ³ Kag kung naipreparar ko na ang indo istaran, mabalik ako liwat agud day-on kamo para kung diin ako, yadto da kamo. ⁴ Kag niyan sayod na nindo ang dayan pakadto sa lugar nga akon kadtuan.” ⁵ Nagpangutana si Tomas, “Ginoo, wayà namon masayuri kung diin ka pakadto, pauno kami makasayod ng dayan?” ⁶ Nagsabat si Hesus, “Ako ang dayan pakadto sa Dios nga Amay, ako ang ginahalinan ng kamatuuran parti sa iya kag ako ang nagatao ning kabuhì. Wayà gid may makakadto sa akon Amay kung bukon paagi sa pagtuo sa akon. ⁷ Kung nakilaya nindo

ako, makikilaya da nindo ang akon Amay. Kag tunà ngani niyan, kilaya na gid nindo siya kag indo na da nakità.”

Ang Dios nga Amay kag si Hesus

⁸ Nagpangabay si Felipe, “Ginoo, ipakità mo abi sa amon ang imo Amay agud makuntinto na kami.” ⁹ Nagsabat si Hesus, “Felipe, madugay na nindo ako nga kaibahan, wayà pa gid gali ikaw makakilaya sa akon? Ang nakakità sa akon hay nakakità na da sa akon Amay. Basi naghambay ka, ‘Ipakità mo abi sa amon ang imo Amay?’ ¹⁰ Wayà ka ba nagapati nga ako yarà sa Amay kag ang Amay yari sa akon? Ang mga hambay nga akon ginatudlò sa indo hay bukon halin sa akon kaugalingon nga otoridad; kundì ang akon Amay nga nagaistar sa akon imaw ang nagahuman ng mga butang paagi sa akon. ¹¹ Magpati kamo sa akon nga ako yarà sa Amay kag ang Amay yari sa akon. Kung indì kamo magpati sa mga ginahambay ko, dapat aber pauno, magpati kamo sa akon tungod sa mga makatitingaya nga ginghuman ko. ¹² Sa matuod lang ginahambay ko sa indo, ang tawo nga nagatuo sa akon hay makakahuman da pareho ng mga ginahuman ko kag sobra pa gid, kay mabalik na ako sa akon Amay. ¹³ Humanon ko aber ano ang indo pangayuon sa Dios kay igwa kamo relasyon sa akon,* agud madayaw ang Amay paagi sa akon nga iya Ungà. ¹⁴ Kung

* **14:13** 14:13 Sa literal: Kag aber ano ang indo pangayuon sa Dios sa akon pangayan hay humanon ko.

magpangayò kamo ning aber ano, humanon ko ini kay igwa kamo relasyon sa akon.”

Ang Espiritu Santo nga Gingpromisa ni Hesus

¹⁵ “Kung ginahigugmà nindo ako, kahinangyan tumanon nindo ang akon mga sugò. ¹⁶ Kag mangamuyò ako sa akon Amay sa langit agud suguon sa indo ang kabaylo ko para magbulig† sa indo kag makaibahan nindo sa wayà katapusan. ¹⁷ Siya ang Espiritu Santo nga magatudlò sa indo ng kamatuuran parti sa Dios. Ang mga tawo nga wayà relasyon sa Dios, indì makabaton sa Espiritu Santo kay wayà ninda siya nakità o nakilaya. Pero kamo, kilaya nindo ang Espiritu Santo kay nagakabuhì siya sa indo kag magapabilin nga nagapakig-isa sa indo. ¹⁸ Indì ko kamo pagbayaan pareho ng ilo, kay balikan ko gid kamo. ¹⁹ Matag-od na lang gid nga oras kag indì na ako makità ng mga tawo sa kalibutan. Pero makikità gid ako nindo, kay ako hay mababanhaw. Kay ako hay mababanhaw, kamo da hay mababanhaw. ²⁰ Pag-abot nang adto nga adlaw, masasayuran gid nindo nga ako hay nagapakig-isa sa akon Amay kag kamo hay nagapakig-isa sa akon kag ako sa indo.

²¹ “Ang aber sin-o nga nagabaton kag nagatuman ng akon mga sugò, imaw ang nagahigugmà sa akon. Ang nagahigugmà sa akon hay pagahigugmaon da ng akon Amay, higugmaon ko da siya kag magapakilaya pa gid ako sa iya.”

† **14:16** 14:16 Sa Griego hay Parakletos, ang gusto hambayon hay Miyugdamay, Miyugpakusog o Miyug-apin.

²² Nagpangutana si Judas (bukon si Judas Iscariote), “Ginoo, basì sa amon ka lang nagapakilaya kung sin-o ka? Basì wayà ka nagapakilaya sa iban nga mga tawo?”

²³ Nagsabat si Hesus, “Kay ang aber sin-o nga nagahigugmà sa akon, tumanon niya ang akon ginatudlò. Higugmaon siya ng akon Amay kag makadto kami sa iya, agud magatinir kami kaibahan niya. ²⁴ Pero ang tawo nga wayà nagahigugmà sa akon hay wayà nagasunod sa akon ginatudlò. Ang ginatudlò ko nga indo nabatian hay bukun halin sa akon kundì halin sa Amay nga nagsugò sa akon.

²⁵ “Ini nga mga butang hay akon ginahambay sa indo mintras kaibahan pa nindo ako. ²⁶ Pero suguon ng akon Amay ang Espiritu Santo bilang kabaylo ko agud magbulig† siya sa indo. Siya ang magatudlò kag magapadumdom sa indo ng tanan nga akon ginghambay.

²⁷ “Ang akon katawhayan* hay ginabilin ko nga regalo sa indo. Ini nga katawhayan nga ginatao ko sa indo hay bukun pareho sa katawhayan nga ginatao ng ini nga kalibutan, ngani ayaw kamo magkabayaka o magkahadlok.

²⁸ “Nabatian na nindo ang akon ginghambay dati sa indo, ‘Mahalin ako kag balikan ko gid kamo.’ Kung nagahigugmà kamo sa akon, dapat kamo magkalipay kay makadto ako sa Amay nga mas labaw kaysa sa akon. ²⁹ Kag niyan ginahambay ko ini sa indo bago matabò agud kung matabò na ini, magatuo kamo sa akon.

† **14:26** 14:26 14:16

³⁰ “Indì ko na pagpakahabaon ang akon paghambay sa indo kay nagaabot na si Satanas nga nagagahom sa mga tawo nga wayà relasyon sa Dios. Wayà siya gahom sa akon. ³¹ Pero ginatuman ko gid ang ginasugò ng akon Amay agud masayuran ng tanan nga tawo nga ginahigugmà ko gid siya.

“Kari na, kay mahalín na kita diri.”

15

Ang Matuod nga Punò ng Ubas

¹ Nagtudlò si Hesus paagi sa isa ka parabola, “Ako ang matuod nga punò ng ubas* kag ang akon Amay ang miyugdipara sa ubasan. ² Ang kada sanga nga wayà nagabunga hay iya gin-autod kag ang kada sanga nga nagapamunga hay iya ginapungon, agud mas magabuyaboy pa gid ang bunga. ³ Kamo hay daw pareho sa mga sanga nga napungon kag nalimpyuhan na paagi sa akon mga hambay nga gingtudlò sa indo. ⁴ Magpabilin kamo sa akon kag ako da sa indo. Ang mga sanga indì makabunga, puyra lang kung magapabilin sa bayagon. Imaw da kamo, indì kamo makabunga puyra lang kung kamo magpabilin sa akon.

⁵ “Ako ang punò ng ubas, kamo ang mga sanga. Ang aber sin-o nga nagapabilin sa akon kag ako da sa iya, imaw ang magapamunga ning buyaboy. Kay kung buyag kamo sa akon, wayà gid kamo may mahuhuman. ⁶ Kung wayà nagapabilin ang tawo sa akon, ipilak siya pareho sa sanga nga layà, ginatipon kag pagkatapos

ginapilak sa kalayo agud masunog. ⁷ Kung nagapabilin kamo sa akon kag ginakabuhì nindo ang akon mga ginatudlò, aber ano ang gusto nindo nga pangayuon, itatao ini. ⁸ Kung magpamunga kamo ning buyaboy, ang akon Amay hay pagadayawon ng mga tawo. Paagi diri masasayuran ninda nga kamo hay akon mga disipulo. ⁹ Kung pauno ang paghigugmà ng akon Amay sa akon, tiyad da inà ang akon paghigugmà sa indo. Magpabilin kamo sa akon agud indo mabatyagan ang akon paghigugmà. ¹⁰ Kung ginatuman nindo ang akon mga sugò, padayon nindo nga mababatyagan ang akon paghigugmà. Pareho ng akon pagtuman sa mga sugò ng akon Amay, padayon ko da nga mababatyagan ang iya paghigugmà.

¹¹ “Ginahambay ko ini nga mga butang sa indo agud mabatyagan da nindo ang akon kalipay kag makumplito ang indo kalipay. ¹² Imaw ini ang akon sugò sa indo: maghinigugmaan kamo pareho ng akon paghigugmà sa indo. ¹³ Wayà na ning paghigugmà nga mas sobra pa sa paghigugmà ng isa nga tawo nga nagasakripisyo ng iya kabuhì para sa iya mga amigo. ¹⁴ Kamo ang akon matuod nga mga amigo kung ginatuman nindo ang akon ginasugò sa indo. ¹⁵ Indi ko na kamo pagtawagon nga mga ulipon kay ang ulipon hay wayà makasayod kung ano ang ginahuman ng iya amo. Kundi ginatawag ko kamo nga mga amigo kay ang tanan nga nabatian ko sa akon Amay hay gingpasayod ko sa indo. ¹⁶ Bukon kamo ang nagpili sa akon kundi ako ang nagpili

sa indo. Gingsugò ko kamo para magpanaw kag magtudlò sa mga tawo, agud makapamunga kamo ning bunga nga nagapadayon. Kung tiyad ini, anuman ang indo pangayuon sa akon Amay sa akon pangayan, itatao gid niya ini sa indo.*
 17 Ginahambay ko liwat sa indo, imaw ini ang akon sugò: maghinigugmaan kamo.”

Ang Kahangit ng mga Tawo sa mga Disipulo

18 Naghambay pa gid si Hesus sa iya mga disipulo, “Kung nahahangit sa indo ang mga tawo nga wayà relasyon sa Dios, dapat nindo masayuran nga sa akon anay sinda nahangit bago sa indo. 19 Kung pareho kuntà kamo ng mga tawo nga wayà relasyon sa Dios, palanggaon gid ninda kamo. Pero bukun na kamo pareho ninda kay gingpili ko kamo agud ibuyag sa inda, nganì nahahangit sinda sa indo. 20 Dumduma nindo ang akon ginghambay sa indo, ‘Wayà ning ulipon nga mas mataas sa iya amo.’ Kung ginghingabot ako ninda, papasakitan da ninda kamo. Kung gingtuman ninda ang akon gingtudlò, tumanon da ninda ang indo itudlò! 21 Pero papasakitan ninda kamo kay may relasyon kamo sa akon kag wayà ninda nakikilaya ang nagsugò sa akon. 22 Kung wayà ako nagkari sa inda para ihambay ang mensahe ng akon Amay, wayà kuntà sinda nagkasalà bisan indi magtuo sa akon. Pero niyan wayà na sinda ning maibalibad sa inda salà. 23 Ang aber sin-o nga nahahangit sa akon hay

* **15:16** 15:16 Sa akon pangayan: ang gusto hambayon, anuman ang indo pangayuon sa akon Amay, itatao gid niya ini sa indo tungod sa indo relasyon sa akon.

nahahangit da sa akon Amay. ²⁴ Kung wayà ako naghuman sa inda ng makatitingaya nga butang nga wayà ning aber sin-o nga nakahuman, wayà kuntà sinda salà. Aber nakità na gid ninda ang akon mga ginghuman, nahangit pa gihapon sinda sa akon kag sa akon da Amay. ²⁵ Pero natabò ini agud matuman ang ginahambay sa inda Kasulatan, 'Nahangit gid sinda sa akon aber wayà ning kabangdanan.'†

²⁶ “Pero suguon ko diri sa indo ang kabaylo ko halin sa akon Amay agud magbulig† sa indo. Siya ang Espiritu Santo nga magatudlò ng kamatuuran parti sa Dios. Pag-abot niya, magapamatuod siya parti sa akon. ²⁷ Kag kamo hay magapamatuod da parti sa akon kay kaibahan ko kamo tunà nang nagpanudlò ako sa mga tawo ng mga mensahe parti sa Dios.”

16

¹ “Ginahambay ko ini tanan sa indo agud indì maduyà ang indo pagtuo sa akon. ² Kay palayason kamo ng indo mga kasimanwa sa mga sinagoga. Maabot ang oras nga madamò sa inda ang magapatay sa indo kag magahunahunà pa nga sinda nagaserbisyo sa Dios. ³ Humanon ninda ini tanan sa indo kay wayà ninda ako nakikilaya o ang akon Amay. ⁴ Ginahambay ko ini agud pag-abot ng oras nga humanon ninda ini tanan sa indo, madudumduman nindo ang akon ginghambay.”

Ang Ministeryo ng Espiritu Santo

† **15:25** 15:25 Salmo 35:19, 69:4 † **15:26** 15:26 14:16

“Wayà ko anay kamo gingbalitai ng ini nga mga butang kay kaibahan pa nindo ako. ⁵ Pero niyan mabalik na ako sa nagsugò sa akon. Wayà gid ning aber isa sa indo ang nagpangutana kung sa diin ako makadto. ⁶ Niyan tungod sa mga butang nga akon ginghambay sa indo, napunò gid ning kalisod ang indo tagipusuon. ⁷ Pero ginahambay ko sa indo ang matuod, ang akon paghalin hay para sa indo kaayuhan. Kay kung indì ako maghalin, indì mag-abot ang kabaylo ko para magbulig† sa indo. Pero kung maghalin ako, susuguon ko siya sa indo. ⁸ Kag kung mag-abot siya, pamatuuran niya sa mga tawo nga wayà relasyon sa Dios nga salà ang inda pang-intindi parti sa kasal-anan, sa akon pagiging matarong kag sa paabuton nga paghusga sa mga tawo. ⁹ Parti sa kasal-anan, pamatuuran niya nga makasasalà sinda kay wayà sinda nagtuo sa akon. ¹⁰ Parti sa akon pagiging matarong, pamatuuran niya nga matarong ako kay makadto na ako sa akon Amay kag indì na ninda ako makità. ¹¹ Kag parti sa paghusga sa mga tawo, pamatuuran niya nga matatabò gid ini kay ginghusgahan na ang Pinunò* nga nagagahom sa mga tawo nga wayà relasyon sa Dios.

¹² “Madamò pa kuntà ang akon ihambay sa indo, ugaling indì pa nindo ini maintindihan niyan. ¹³ Pag-abot ng Espiritu Santo, siya ang magatudlò ng kamatuuran parti sa Dios. Kag

† **16:7** 16:7 14:16 * **16:11** 16:11 Ini nga Pinunò hay si Satanas. Basaha sa 1 Juan 5:19.

buligan niya kamo nga maintindihan ang tanan nga kamatuuran. Indì siya magahambay sa iya lang kaugalingon, kundi ang ihahambay niya sa indo hay kung ano lang ang iya mabatian sa akon kag ipasayod da niya kung ano ang matatabò sa paabuton. ¹⁴ Padunggan niya ako kay ipaintindi niya sa indo ang akon mga gingpanudlò kag gingpanghuman. ¹⁵ Kay ang tanan nga igwa sa akon Amay hay yari da sa akon. Ngani ginghambay ko nga ipasayod ng Espiritu Santo sa indo ang akon mga gingpanudlò.”

Ang Kalisod Bayluhan ng Kalipay

¹⁶ “Matag-od na lang ang oras kag indi na nindo ako makità. Pero sa indi magdugay, makikità nindo ako liwat.” ¹⁷ Ngani nagpinangutan-an sa isa kag isa ang iban niya nga mga disipulo, “Ano baya ang gusto niya hambayon, ‘Matag-od na lang ang oras kag indi na nindo ako makità. Pero sa indi magdugay, makikità nindo ako liwat kay makadto na ako sa akon Amay’?” ¹⁸ Hambay pa ninda, “Ano baya ang gusto niya nga hambayon, ‘Matag-od na lang ang oras’? Indì naton ini maintindihan kung ano ang gusto hambayon!” ¹⁹ Sayod ni Hesus nga gusto kuntà ninda magpangutana, ngani naghambay siya, “Dì ba, ang gusto nindo nga ipangutana hay kung ano ang gusto ko nga hambayon, ‘Matag-od na lang ang oras kag indi na nindo ako makità. Pero sa indi magdugay, makikità nindo ako liwat’? ²⁰ Sa matuod lang ginahambay ko sa indo, magauwang kamo pero

magakalipay gid ang mga tawo nga wayà relasyon sa Dios. Magatangis kamo sa kalisod, pero ang indo kalisod hay maduduyà kag mababayluhan ning kalipay. ²¹ Pareho ng babayi nga paungaon, nagatiis siya ning kasakit kay nag-abot na ang iya oras. Pero pagkatapos nga matawo ang iya lapsag, indì na niya madumdu-man ang kasakit. Nalilipay siya kay natawo na ang isa ka lapsag sa kalibutan. ²² Pareho da ini sa indo, nalilisod gid kamo niyan pero mapakigkità ako sa indo liwat kag malilipay gid ang indo tagipusuon. Kag wayà gid ning bisan sin-o nga makaagaw sa indo ini nga kalipay.

²³ “Pag-abot nang adto nga adlaw, indì na kahinangyan nga sa akon kamo magpangayò ning aber ano. Sa matuod lang ginahambay ko sa indo, anuman ang indo pangayuon sa akon Amay, itatao gid niya ini sa indo kay may relasyon kamo sa akon. ²⁴ Hasta niyan wayà pa kamo ning ginapangayò sa Dios nga Amay paagi sa akon pangayan. Pangayò kamo sa iya agud makabaton kamo kag para makumplito ang indo kalipay.”

Ang Pagperdi ni Hesus sa Kalibutan

²⁵ “Ginghambay ko ini sa indo paagi sa mga parabola*. Pero maabot ang oras nga indì na ako maghambay ning parabola* kundì ipasayod ko na sa indo ning klaro ang parti sa akon Amay. ²⁶ Adto nga adlaw, kamo na mismo ang mangayò sa iya paagi sa akon pangayan. Indì na kahinangyan nga ako pa ang magpangayò sa akon Amay para sa indo. ²⁷ Ang akon Amay mismo ang

nagahigugmà sa indo kay naghigugmà kamo sa akon kag nagpati nga ako hay naghalin sa Dios. ²⁸ Naghalin ako sa akon Amay kag nagkari ako diri sa kalibutan. Niyan mahalín na ako diri sa kalibutan kag mabalik na ako sa akon Amay.”

²⁹ Naghambay ang iya mga disipulo, “Niyan klaro na gid ang imo mga ginahambay sa amon kag bukón na paagi sa mga parabola! ³⁰ Niyan sayod namon nga nasasayuran mo gid ang tanan nga butang kag aber ngani wayà kami naga-pangutana, sayod mo ang amon ginahunahunà. Ngani nagapati kami nga ikaw hay halin sa Dios.” ³¹ Naghambay si Hesus, “Nagatuo na ba kamo niyan? ³² Madali na lang ang oras kag imaw na gid ini, nga kamo hay magkabuyag-buyag kag magbalik sa indo lugar. Aber bayaan nindo ako, may kaibahan gihapon ako kay ibhan ako ng akon Amay. ³³ Ginahambay ko ini sa indo agud magkaigwa kamo ning katawhayan sa pagpakig-isa sa akon. Makakaagi kamo ning mga kahugaan sa kalibutan, pero pakusuga ang indo kaugalingon! Naperdi ko na ang mga paagi ng kalibutan nga kontra sa kabubut-on ng Dios.”

17

Ang Pangamuyò ni Hesus para sa iya Kaugalingon

¹ Pagkahambay adto ni Hesus, naghangad siya kag naghambay, “Amay ko sa langit, nag-abot na ang oras. Padunggi ako nga imo Ungà agud padunggan ko da ikaw. ² Kay gingtaw-an mo ako ning otoridad para magdumaya sa tanan

nga tawo, agud taw-an ko ning kabuhì nga wayà katapusan ang tanan nga tawo nga gingtao mo sa akon. ³ Kag imaw ini ang kabuhì nga wayà katapusan: igwa sinda ning relasyon sa imo nga imaw lang ang matuod nga Dios kag sa akon* nga imo gingsugò. ⁴ Gingpadunggan ko ikaw sa mga tawo sa kalibutan paagi sa pagtapos ng gingpahuman mo sa akon. ⁵ Ngani niyan, Amay ko sa langit, kung kaibahan ta na ikaw, taw-an sa akon ang kahimayaan nga igwa ako nang kaibahan ko ikaw bago pa natuga ang kalibutan.”

Ang Pangamuyò ni Hesus para sa iya mga Disipulo

⁶ “Gingpakilaya ko ikaw sa mga tawo nga ginglain mo sa kalibutan kag gingtao mo sa akon. Nang una imo sinda kag gingsalig mo sinda sa akon. Kag gingtuman ninda ang imo gingpanudlò. ⁷ Niyan sayod ninda nga ang tanan nga imo gingsalig sa akon hay halin sa imo. ⁸ Gingtudlò ko sa inda ang ginghambay mo sa akon kag gingbaton ninda ini. Ngani sayod gid ninda nga ako hay naghalin sa imo kag nagpati sinda nga ikaw ang nagsugò sa akon.

⁹ “Amay ko, nagapangamuyò ako para sa ini nga mga disipulo ko. Ini nga pangamuyò bukon para sa mga tawo nga wayà relasyon sa akon, kundì para sa mga tawo nga gingsalig mo sa akon kay imo sinda. ¹⁰ Ang tanan nga tawo nga may relasyon sa akon hay imo kag ang tanan nga imo hay akon. Kag ako hay ginapadunggan tungod sa

* **17:3** 17:3 Sa literal: kay Hesu-Kristo.

inda. ¹¹ Niyan mahalín na ako diri sa kalibutan kag mabalik na ako sa imo, pero mabilin pa sinda sa kalibutan. Amay ko nga Balaan, bantayi sinda paagi sa imo gahom[†] nga gingtao mo sa akon, agud magakaisa sinda pareho naton nga nagakaisa. ¹² Mintras kaibahan ko sinda, gingbantayan ko gid sinda paagi sa imo gahom nga gingtao mo sa akon. Ngani aber isa sa inda wayà may namatay, puyra lang sa tawo nga ang kadtuan hay sa impyerno, agud matabò ang ginahambay ng Kasulatan. ¹³ Niyan mabalik na ako sa imo. Ini nga mga butang hay akon ginapangamuyò mintras yari pa ako sa kalibutan, agud magkaigwa sinda ning kalipay pareho sa akon kag makumplito ini nga kalipay sa inda. ¹⁴ Ginghambay ko na sa inda ang imo mensahe, ngani nahangit sa inda ang mga tawo nga wayà relasyon sa imo. Kay wayà na sinda nagapasakop sa ini nga kalibutan, pareho ko da nga wayà nagapasakop sa kalibutan. ¹⁵ Wayà ko ginapangamuyua nga buy-on mo na sinda sa kalibutan, kundì proteksyunan mo sinda kontra kay Satanas. ¹⁶ Wayà na sinda nagapasakop sa ini nga kalibutan, pareho ko da nga wayà nagapasakop sa kalibutan. ¹⁷ Ilain mo sinda para sa pagserbisyo sa imo paagi sa pagtudlò ng kamatuuran. Ang imo hambay imaw ang kamatuuran. ¹⁸ Kung pauno gingsugò mo ako diri sa mga tawo sa kalibutan para humanon ang imo kabubut-on, ginasugò ko da sinda sa kalibutan. ¹⁹ Ginalain ko ang akon kaugalingon

[†] **17:11** 17:11 Sa literal: sa imo pangayan.

para sa pagserbisyo sa imo, agud mailain da ninda ang inda kaugalingon paagi sa pagtudlò ng kamatuuran.”

Ang Pangamuyò ni Hesus para sa Tanan nga Magatuo

²⁰ “Bukon lang ang akon mga disipulo ang akon ginapangamuyò, kundì ang tanan da nga magatuo sa akon paagi sa inda pamatuod. ²¹ Amay ko sa langit, ang akon pangamuyò sa imo nga kabay pa sinda tanan hay magakaisa. Kung pauno nga ikaw nagapakig-isa sa akon kag ako sa imo, kabay pa nga magapakig-isa da sinda sa aton, agud magpati ang mga tawo nga wayà nagatuo sa imo nga ikaw ang nagsugò sa akon. ²² Ginatao ko sa inda ang kahimayaan nga imo gingtao sa akon, agud magkaisa gid sinda pareho naton nga nagakaisa. ²³ Ang gusto hambayon, nagapakig-isa ako sa inda kag ikaw sa akon, agud maging isa gid sinda. Paagi diri masasayuran ng mga tawo nga wayà nagatuo sa imo nga ikaw ang nagsugò sa akon kag ginahigugmà mo ang mga nagatuo sa akon pareho ng paghigugmà mo sa akon.

²⁴ “Amay ko sa langit, gusto ko gid ini nga mga tawo nga gingtao mo sa akon hay makaibahan ko didto mismo sa langit, agud makità da ninda ang kahimayaan ko. Gingtao mo ini nga kahimayaan sa akon kay gingpalanggà mo ako bago pa natuga ang kalibutan. ²⁵ Matarong nga Amay, wayà ka nakilaya ng mga tawo nga wayà nagatuo sa imo. Pero kilaya ko gid ikaw kag sayod ini ng akon mga disipulo nga ikaw ang nagsugò sa akon.

26 Gingpakilaya ko ikaw‡ sa inda kag ipakilaya pa gid, para ang imo paghigugmà sa akon hay mabatyagan da ninda kag agud ako hay permi ninda makaibahan.”

18

Ang Pagdakop kay Hesus

Mateo 26:47-56; Marcos 14:43-52; Lucas 22:47-53

¹ Pagkatapos pangamuyò ni Hesus, nagpanaw siya kaibahan ang iya mga disipulo kag nagtabok sinda sa kabuak ng sapà ng Kidron. Didto sinda nagkadto sa lugar nga may mga tanom nga kahoy nga olibo*. ² Niyan si Judas nga imaw ang magatraidor sa iya hay tundog da adto nga lugar kay permi didto nagatipon si Hesus kag ang iya mga disipulo. ³ Ngani nagkadto didto si Judas kaibahan ang madamò nga sundalo kag ang mga gwardya ng templo, nga gingsugò ng mga pinunò nga pari kag mga Pariseo*. Igwa sinda daya nga mga muron, iwagan kag armas. ⁴ Sayod ni Hesus ang tanan nga matatabò sa iya, ngani gingsumpong niya nga daan adto nga mga tawo kag gingpangutana, “Sin-o ang indo ginapangità?” ⁵ Nagsabat sinda, “Si Hesus nga taga-Nazaret.” Nagsabat naman siya, “Ako si Hesus.”

Yadto da ang traidor nga si Judas nga nagatindog kaibahan ninda. ⁶ Pagkahambay niya nga, “Ako si Hesus,” napaatras sinda tanan kag nagkatumba sa dutà. ⁷ Ngani gingpangutana

‡ 17:26 17:26 Sa literal: ang imo pangayan.

sinda liwat ni Hesus, “Sin-o gid ba ang ginapangità nindo?” Nagsabat sinda liwat, “Si Hesus nga taga-Nazaret.” ⁸ Naghambay si Hesus, “Ginghambay ko na ngani sa indo nga ako si Hesus. Niyan kung ako ang indo ginapangità, pabay-i lang nga makahalin ining akon mga kaibahan.” ⁹ Imaw ini ang iya ginghambay agud matuman ang iya ginghambay sa Dios, “Indi ko gid pabay-an ang mga gingtao mo sa akon, para wayà may maduyà aber isa.” ¹⁰ Niyan, si Simon Pedro hay may daya nga maisot nga sundang. Ginggabot niya ini kag ginglabò ang ulipon ng Pinakamataas nga Parì kag nautod ang iya tuo nga talinga. Ang pangayan ng ulipon hay si Malcus. ¹¹ Naghambay si Hesus kay Pedro, “Balikan sa tagob ang imo sundang! Wayà ka ba makasayod nga dapat ko antuson ang kahugaan nga gingtao ng akon Amay sa akon?”

Ang Pagdaya kay Anas

¹² Pagkatapos, gingdakop kag ginggapos si Hesus ng mga sundalo nga ginapamunuan ng inda kumander, kaibahan ang mga gwardya ng templo nga gingsugò ng mga Judio. ¹³ Gingdaya anay siya kay Anas nga panugangan ni Caifas nga imaw ang Pinakamataas nga Parì adto nga tuig. ¹⁴ (Si Caifas imaw ang naglaygay dati sa mga Judio, “Mas maayo nga isa lang ang mamatay para sa mga tawo.”)

Wayà Pagkilay-a ni Pedro si Hesus

Mateo 26:69-70; Marcos 14:66-68; Lucas 22:55-

¹⁵ Niyan si Simon Pedro kag ang isa pa nga disipulo hay nagsunod kana Hesus. Ini nga disipulo hay kilaya ng Pinakamataas nga Parì, nganì nakasuyod siya sa dyaag ng iya bayay, kaibahan nina Hesus. ¹⁶ Pero si Pedro hay nabilin nga nagatindog sa luwas ng pwertahan. Nganì nagbalik adtong iya kaibahan nga disipulo kag nagpamuhon sa babayi nga miyugbantay ng pwertahan, tapos gingpasuyod niya si Pedro. ¹⁷ Gingpangutana ng adtong babayi si Pedro, “Dì ba disipulo ka da ng inà nga tawo?” Nagsabat si Pedro, “Bukon.”

¹⁸ Tiglalamig adto, nganì may gingpabaga nga uling. Nagatindog ang mga ulipon kag ang mga gwardya ng templo palibot para magpainit-init. Si Pedro hay nagpalapit da kaibahan ninda nga nagatindog kag nagapadangga da.

Ang Pag-imbistigar ng Pinakamataas nga Parì kay Hesus

Mateo 26:57-66; Marcos 14:53-65; Lucas 22:66-71

¹⁹ Niyan gingpangutana si Hesus ng Pinakamataas nga Parì parti sa iya mga disipulo kag sa iya ginatudlò. ²⁰ Nagsabat si Hesus, “Permi ako nagahambay sa atubangan ng tanan, kay nagatudlò ako sa sinagoga* kag sa templo kung sa diin nagatipon-tipon da ang tanan nga mga Judio. Kag wayà ako may ginahambay nga pasikreto. ²¹ Basì ginapangutana mo ako? Pangutan-a ang mga nakabatì sa akon kay sayod ninda kung ano ang akon ginghambay.” ²² Pagkahambay adto ni Hesus, tinampà siya ng

isa sa mga gwardya ng templo nga nagatindog malapit sa iya kag ginghambayan siya, “Basi tiyad ka inà kung magsabat sa Pinakamataas nga Pari?” ²³ Nagsabat si Hesus, “Kung salà ang akon ginghambay, ihambay mo kung diin didto! Pero kung tamà ang akon ginghambay, basì gintampà mo ako?”

²⁴ Pagkatapos adto, gingpadaya ni Anas si Hesus nga nakagapos pa kay Caifas nga Pinakamataas nga Pari.

Wayà na naman Pagkilay-a ni Pedro si Hesus Mateo 26:71-75; Marcos 14:69-72; Lucas 22:58-62

²⁵ Mintras nagatindog gihapon didto si Simon Pedro kag nagapainit-init, may nagpangutana sa iya, “Dì ba disipulo ka da ng inà nga tawo?” Nagbalibad liwat si Pedro, “Bukon ako adto!”

²⁶ Niyan gingpangutana naman si Pedro ng isa sa mga ulipon ng Pinakamataas nga Pari, nga hali ng tawo nga ang talinga ging-utod niya, “Dì ba, ikaw adtong nakità ko nga kaibahan niya didto sa gardin?” ²⁷ Pero nagbalibad na naman si Pedro, “Bukon!” Kag adto nga daan nagtuktuyaok ang suyog.

Ang Pag-imbistigar ni Pilato kay Hesus Mateo 27:1-2, 11-14; Marcos 15:1-5; Lucas 23:1-5

²⁸ Pagkaimbistigar kay Hesus sa bayay ni Caifas, gingdaya siya ng mga miyugdumaya ng Judio sa palasyo ng gobernador. Adto hay bago magsubat ang adlaw. Wayà sinda magsuyod sa palasyo, kay sunò sa inda mga layi, kung

magsuyod sinda sa bayay ng bukon Judio*, indi na sinda pagtugutan nga magkaon ng ihapon nga para sa Pyesta ng Pagligad ng Anghel*.²⁹ Ngani nagluwas si Pilato sa iya palasyo kag iya sinda gingpangutana, “Ano ang akusasyon nindo kontra sa ini nga tawo?”³⁰ Nagsabat sinda, “Kung wayà siya may ginghuman nga malain, wayà namon siya pagday-a diri sa imo.”³¹ Naghambay si Pilato, “Day-a nindo siya kag husgahan sunò sa indo Kasuguan.” Nagsabat ang mga Judio, “Pero wayà kami otoridad nga magsentensya ning kamatayon aber kanin-o.”³² Natabò ini agud matuman ang ginghambay ni Hesus kung pauno siya mamatay.³³ Ngani nang mabatian adto ni Pilato, nagsuyod siya liwat sa palasyo. Gingpatawag niya si Hesus kag gingpangutana, “Ikaw ba ang hari ng mga Judio?”³⁴ Nagsabat si Hesus, “Imo gid ba inà pangutana o may iban nga nagbalità sa imo parti sa akon?”³⁵ Nagsabat si Pilato, “Basi? Ano ba ang kalaom mo sa akon, Judio? Ang imo mga kasimanwa kag ang mga pinunò nga pari ang nagdaya sa imo diri sa akon. Ano ba ang imo nahuman?”³⁶ Nagsabat si Hesus, “Ang akon gingharian hay bukon diri sa kalibutan. Kung diri sa kalibutan ang akon gingharian, nagbatò kuntà ang akon mga tagasunod agud indi ako maitugyan sa mga Judio. Pero ang akon gingharian hay bukon sa ini nga kalibutan.”³⁷ Hambay ni Pilato, “Kung imaw, hari ka gali?” Nagsabat si Hesus, “Ikaw ang naghambay nga hari ako. Imaw ini ang kabangdanan kung basi

ako natawo kag nagkari diri sa kalibutan agud magpamatuod parti sa kamatuuran. Ang aber sin-o nga gusto magsunod sa kamatuuran hay nagapamati sa akon hambay.”³⁸ Naghambay liwat si Pilato, “Ano gid gali ang kamatuuran?”

Ang Pagsentensya kay Hesus

Mateo 27:15-31; Marcos 15:6-20; Lucas 23:13-25

Pagkahambay adto ni Pilato, nagluwas siya liwat kag naghambay sa mga Judio, “Wayà ako may nakità nga salà sa ini nga tawo.³⁹ Pero sunò sa indo tradisyon, kahinangyan ko magpaluwas ng isa ka priso sa Pyesta ng Pagligad ng Anghel. Gusto ba nindo nga buhian ko ang Hari ng mga Judio para sa indo?”⁴⁰ Pero nagsinggit sinda liwat, “Indi! Bukon inà nga tawo! Si Barabas ang gusto namon!” (Si Barabas hay isa ka rebelde.)

19

¹ Ngani gingpabuoy ni Pilato si Hesus kag gingpalatigo. ² Ginghamanan siya ng mga sundalo ning korona nga tunukon kag gingsuksok ini sa iya uyo. Gingpasuksukan da ninda siya kapa nga maron. ³ Nagapinalapit sinda sa iya kag nagahambay, “Mabuhay ang Hari ng mga Judio!” Kag gingtinampà ninda siya.

⁴ Nagluwas liwat si Pilato sa iya palasyo kag naghambay sa mga Judio, “Tan-awa nindo, paluwason ko siya agud masayuran nindo nga wayà ako may makità nga salà sa iya!”

⁵ Gingpadaya sa luwas si Hesus nga nakasuksok ning korona nga tunukon kag kapa nga maron. Hambay ni Pilato, “Sirua nindo ini nga tawo!”

⁶ Pagkakità ng mga pinunò nga parì kag ng mga gwardya sa templo, nagsinggit sinda, “Ilangang siya sa krus! Ilangang siya sa krus!” Nagham-bay si Pilato, “Kamo ang magbuoy sa iya diri kag kamo ang maglangang sa iya, kay wayà gid ako may makità nga salà sa iya!” ⁷ Nagsabat ang mga Judio, “May Kasuguan kami! Dapat siya mamatay sunò sa amon Kasuguan, kay ginahuman niya ang iya kaugalingon nga Ungà ng Dios!”

⁸ Pagkabatì adto ni Pilato, lalò na gid siya nga hinadlukan. ⁹ Nganì gingpadaya niya li-wat si Hesus sa suyod ng palasyo kag iya gingpangutana, “Taga-diin ka?” Pero wayà nagsabat si Hesus. ¹⁰ Nganì naghambay si Pilato, “Basì indì ka magsabat sa akon? Wayà ka ba makasayod nga may otoridad ako nga buhian ka o ipalangsang sa krus?” ¹¹ Nagsabat si Hesus, “Wayà ka otoridad nga magsentensya ning kamatayon sa akon kung wayà ka gingtaw-i otoridad ng Dios. Nganì, mas madakò ang kasal-anan ng tawo nga nagtugyan sa akon diri sa imo.” ¹² Pagkabatì adto ni Pilato, lalò pa gid niya nga gingtinguhà nga buhian si Hesus. Pero nagsinggit ang mga Judio sa luwas, “Kung buhian mo inà nga tawo, bukon ka amigo ng Emperador ng Roma! Kay ang aber sin-o nga ginahuman nga harì ang iya kaugalingon hay kaaway ng Emperador.” ¹³ Pagkabatì adto ni Pilato, gingpadaya niya si Hesus sa luwas. Tapos nagpungkò si Pilato sa pungkuan ng hukom sa lugar nga ginatawag, Plataporma nga Bato. (Sa

Hebreo hay Gabbata.)

¹⁴ Adto hay adlaw ng pagpreparar para sa Pyesta ng Pagligad ng Anghel* kag ang oras hay mga alas dose na. Naghambay si Pilato sa mga Judio, “Sirua nindo ang indo Hari!” ¹⁵ Pero nagsinggit sinda, “Patya inà! Patya inà! Ilangasang siya sa krus!” Nagpangutana si Pilato, “Gusto ba nindo nga ipalangasang ko sa krus ang indo Hari?” Nagsabat ang mga pinunò nga parì, “Wayà kami iban nga hari kundì ang Emperador!” ¹⁶ Ngani gingtugyan si Hesus ni Pilato sa iya mga sundalo agud ilangasang sa krus. Pagkatapos adto, gingbuoy ninda si Hesus.

Ang Paglangsang kay Hesus sa Krus

Mateo 27:32-44; Marcos 15:21-32; Lucas 23:26-43

¹⁷ Pagkatapos gingdaya si Hesus paluwas nga pas-an ang iya krus pakadto sa lugar nga ginatawag, Lugar ng Bungò. (Sa Hebreo hay Golgota.) ¹⁸ Pag-abot didto, ginglangsang ninda si Hesus sa krus. May duha da ka tawo nga ginglangsang kaibahan niya. Ang isa sa tuo, ang isa sa waya kag si Hesus hay sa inda tungà. ¹⁹ Nagpahuman si Pilato ng karatula kag gingpabutang sa ibabaw ng krus, nga may nakasulat, SI HESUS NGA TAGA-NAZARET, ANG HARI NG MGA JUDIO. ²⁰ Ngani nabasa adto ng madamò nga Judio kay malapit sa Jerusalem ang ginglangsaan kay Hesus kag isa pa nakasulat adto sa linggwahe ng Hebreo, Latin kag Griego. ²¹ Pagkabasa adto ng mga pinunò nga parì, nagreklamo sinda kay Pilato nga ang hambay, “Ayaw pagsulata nga

‘Harì ng mga Judio’, kundì ‘Hambay ng ini nga tawo siya ang Harì ng mga Judio.’ ” ²² Nagsabat si Pilato, “Ang akon gingpasulat hay nakasulat na.”

²³ Niyan, bago ginglangsang ng mga sundalo si Hesus, gingbuoy anay ninda ang iya ginasuksok kag gingparte sa upat ka bilog, kada sundalo isa ka parte. Gingbuoy da ninda ang iya barò nga pang-idayom. Isa ini ka bilog nga wayà ning tahì halin sa liab hasta sa tuhod. ²⁴ Ngani naghambay sinda sa isa kag isa, “Indì naton ini tungaon, magbunot-bunutan na lang kita kung kay sin-o ini mapakadto.”

Natabò ini agud matuman ang ginahambay ng Kasulatan,

“Gingparte-parte ninda ang akon mga barò kag gingbunot-bunutan ninda ang akon barò nga pang-idayom.”†

Imaw ngani adto ang ginghuman ng mga sundalo.

²⁵ Nagatindog naman malapit sa krus ni Hesus ang iya nanay, ang manghod nga babayi ng iya nanay, ang asawa ni Clopas nga si Maria kag ang taga-Magdala nga si Maria. ²⁶ Nang makità ni Hesus ang iya nanay kag ang iya pinalanggà nga disipulo nga nagatindog didto, naghambay siya sa iya nanay, “Nay, kabiga inà nga disipulo ko nga imo ungà.” ²⁷ Naghambay naman siya sa disipulo, “Kabiga siya nga imo nanay.” Tunà adto, gingbaton siya ng disipulo bilang miyembro sa iya pamilya.

† **19:24** 19:24 Salmo 22:18

Ang Pagkamatay ni Hesus

Mateo 27:45-56; Marcos 15:33-41; Lucas 23:44-49

²⁸ Pagkatapos adto, sayod ni Hesus nga natapos na ang tanan nga gingpahuman ng iya Amay kag agud matuman ang Kasulatan, naghambay siya, “Ginauhaw ako!” ²⁹ Igwa didto hambawan nga punò ning maaslom nga ilimnon. Pagkabati adto ng mga sundalo, nagbuoy sinda espongha kag gingsawsaw ini sa ilimnon kag gingpalapit sa bàbà ni Hesus. ³⁰ Pagkasupsop niya ng ilimnon, hambay niya, “Natapos na!” Kag nagdungok siya kag nabugtuan siya ginhawa.

Ang Pagbunò kay Hesus sa Kilid

³¹ Adto hay adlaw ng pagpreparar para sa Adlaw nga Inugpahuway* kag indì gusto ng mga miyugdumaya ng Judio nga mabilin didto sa krus ang mga lawas nga ginglangsang. Kay ang masunod hay Adlaw nga Inugpahuway kag importante gid ini nga adlaw para sa mga Judio, kay natamà sa Pyesta ng Pagligad ng Anghel. Nganì gingpangabay ng mga Judio kay Pilato nga ipabali na lang ang mga batiis ng mga ginglangsang, agud mamatay sinda nga daan kag mabuoy ang inda lawas sa krus. ³² Nganì nagkadto ang mga sundalo kag gingpangbali ang mga batiis ng duha ka tawo nga nakalangsang kaibahan ni Hesus. ³³ Pero pag-abot ninda kay Hesus kag pagkakità nga patay na siya, wayà na ninda pagbalia ang iya mga siki. ³⁴ Pero gingbunò ng isa nga sundalo si Hesus sa kilid ning bangkaw kag adto nga daan, nag-ilig ang

dugò kag tubì. ³⁵ Ang nakakità mismo sa natabò imaw ang nagpamatuod. Kag masaligan ang iya ginabalitá kay sayod niya nga matuod ang iya ginahambay, agud magtuo kamo. ³⁶ Natabò ini nga mga butang agud matuman ang ginahambay ng Kasulatan, “Wayà gid bisan isa sa iya mga tuy-an ang mababali.”† ³⁷ Kag may ginahambay pa gid sa Kasulatan, “Tan-awon ninda ang tawo nga inda gingbundò.”†

Ang Paglubong kay Hesus

Mateo 27:57-61; Marcos 15:42-47; Lucas 23:50-

56

³⁸ Pagkatapos adto, si Jose nga taga-Arimatea hay nagkadto kay Pilato kag nagpamuhon nga kung puydi buy-on niya ang lawas ni Hesus didto sa krus. (Si Jose hay isa sa mga disipulo ni Hesus pero sikreto lang kay nahadlok siya sa mga miyugdumaya ng Judio.) Tapos gingtugutan siya ni Pilato, ngani gingpatunton niya ang lawas ni Hesus. ³⁹ Nagnunot da sa iya si Nicodemus. (Siya ang nagkadto anay kay Hesus nang gab-i.)† Nagdaya siya ning mga 100 ka litro nga pahumot nga ginghalò nga mira* kag aloe. ⁴⁰ Ngani gingpabuoy ninda ang lawas ni Hesus kag gingpabutangan ning pahumot mintras gingpasamburan ning mahay kag maayo nga klasi nga tela. (Imaw ini ang patakaran ng mga Judio sa paglubong.) ⁴¹ Didto sa ginglangangan kay Hesus, igwa malapit nga lugar nga may mga tanom. Igwa didto bag-o nga

† **19:36** 19:36 Exodus 12:46 † **19:37** 19:37 Zacarias 12:10

† **19:39** 19:39 3:1-2

lubungan nga ginghuman sa alihid ng bakuyod. Ini hay wayà pa nalulubungi. ⁴² Niyan, tungod adto hay adlaw ng pagpreparar ng mga Judio para sa Adlaw nga Inugpahuway kag malapit lang didto ang lubungan, didto na lang ninda ginglubong si Hesus.

20

Ang Pagkabanhaw ni Hesus

Mateo 28:1-8; Marcos 16:1-8; Lucas 24:1-12

¹ Aga pa gid ng una nga adlaw ng simana*, maduyom-duyom pa, nagkadto na si Maria nga taga-Magdala sa ginglubungan kay Hesus. Pag-abot niya didto, nakità niya nga napaligid na ang bato nga nagasara sa pwertahan ng lubungan. ² Ngani nagdyagan siya kag nagkadto kay Simon Pedro kag sa disipulo nga pinalanggà ni Hesus kag nagbalità, “Gingbuoy ninda ang Ginoo sa lubungan kag wayà kami† kasayod kung diin ninda siya gingbutang.” ³ Ngani nagluwas si Pedro kaibahan adto nga disipulo kag nagkadto sa lubungan. ⁴ Nagdyagan sinda nga duha, pero mas matulin adtong disipulo nga kaibahan ni Pedro, ngani siya ang una nga nakaabot sa lubungan. ⁵ Nagdukò siya kag naglilì sa suyod. Nakità niya nga yadto nakabutang ang tela nga ginggamit sa paglubong kay Hesus, pero wayà siya magsuyod. ⁶ Malagat-lagat, umabot da si

* **20:1** 20:1 Ang una nga adlaw ng simana sa inda hay Domingo sa aton. † **20:2** 20:2 Ang gusto hambayon ng ‘kami’ hay ang kaibahan ni Maria sunò kay Mateo 28:1, Marcos 16:1 kag Lucas 24:1.

Simon Pedro kag deri-deritso siya nga nagsuyod sa lubungan. Nakità niya nga nakabutang didto ang tela ⁷ patì ang panyò nga gingputos sa uyo ni Hesus. Bukon ini kaibahan sa maayo nga klasi nga tela, kundì nakabuyag sa alihid kag nakalukot ini ning maayo. ⁸ Tapos nagsuyod da ang disipulo nga nauna mag-abot kag sa iya nakità, nagpati siya. ⁹ (Pero aber tiyad adto, wayà gihapon ninda naintindihi ang ginahambay ng Kasulatan nga kahinangyan mabanhaw si Hesus.) ¹⁰ Pagkatapos nag-ulì ang duha nga disipulo sa inda lugar.

Ang Pagpakità ni Hesus kay Maria nga taga-Magdala

¹¹ Niyán si Maria nga taga-Magdala hay nagatindog gihapon didto sa luwas ng lubungan nga nagatangis. Mintras nagatangis, nagdukò siya kag naglilì sa suyod ng lubungan ¹² kag nakità niya ang duha nga anghel nga nakabarò ng putì kag nagapungkò sa dati nga gingbutangan ng lawas ni Hesus. Ang isa hay hampig sa uyuhan kag ang isa sa sikwayan. ¹³ Nagpangutana sinda sa iya, “Nang, basì nagatangis ka?” Nagsabat siya, “Kay gingbuoy ninda ang akon Ginoo kag wayà ako kasayod kung diin ninda siya gingbutang.” ¹⁴ Pagkahambay niya adto, naglingig siya kag nakità niya nga may tawo nga nagatindog, pero wayà niya nakilaya nga si Hesus adto. ¹⁵ Naghambay si Hesus, “Nang, basì nagatangis ka? Sin-o ang imo ginapangità?” Ang kalaom ni Maria, siya ang miyugbantay ng lugar nga

may mga tanom, ngani naghambay siya, “Nong, kung kamo ang nagbuoy sa iya, tudluan abi sa akon kung diin nindo siya gingbutang kay akon buy-on.” ¹⁶ Gingtawag siya ni Hesus, “Maria.” Nag-atubang si Maria kag naghambay kay Hesus sa Hebreo nga linggwahe, “Rabboni!” (Ang gusto hambayon “Maestro”.) ¹⁷ Hambay ni Hesus, “Ayaw ako paghawiri kay wayà pa ako makabalik sa akon Amay. Kadto sa akon mga kauturan kag balitai nga mabalik na ako sa akon Amay nga indo da Amay, sa akon Dios nga indo da Dios.” ¹⁸ Ngani nagkadto si Maria nga taga-Magdala sa mga disipulo kag nagbalità, “Nakità ko ang Ginoo!” Kag ginghambay da niya sa inda ang gingbilin sa iya ni Hesus.

Ang Pagpakità ni Hesus sa mga Disipulo

¹⁹ Pagkagab-i, nang adto da nga adlaw ng Dominggo, nagtipon-tipon ang mga disipulo ni Hesus. Nakatrangka ang pwertahan ng bayay nga inda ginatipunan kay nahadlok sinda sa mga miyugdumaya ng Judio. Gulpi lang nga nag-abot si Hesus kag nagtindog sa tungà ninda. Hambay niya sa inda, “Ang katawhayan yarà sa indo.” ²⁰ Pagkahambay niya adto, gingpakità niya ang iya mga kamot kag ang iya kilid sa inda. Ngani nalipay gid ang mga disipulo nang makità ang Ginoo. ²¹ Naghambay liwat si Hesus sa inda, “Ang katawhayan yarà sa indo. Kung pauno nga gingsugò ako ng akon Amay, ginasugò ko da kamo.” ²² Pagkahambay niya adto, ginghuyupan niya sinda kag naghambay, “Batuna nindo ang Espiritu Santo, ²³ ang aber sin-o nga balitaan

nindo nga ginapatawad na ang inda mga kasal-anan, gingpatawad na da ng Dios. Pero ang aber sin-o nga hambayan nindo nga wayà sinda ginapatawad sa inda mga kasal-anan, wayà da gingpatawad ng Dios.”

Ang Pagpakità ni Hesus kay Tomas

²⁴ Pero si Tomas nga may hayò nga ‘Kapid’, isa sa dose nga disipulo hay bukon ninda kaibahan nang magpakità si Hesus. ²⁵ Ngani gingbalitaan siya ng iban nga disipulo, “Nakità namon ang Ginoo!” Nagsabat si Tomas, “Indì ako magpati, mintras indì ko mismo makità kag matuslok ng akon tudlò ang ging-agihan ng langsung sa iya mga kamot kag matandog ng akon payad ang iya kilid.”

²⁶ Pagkaligad ng wayo ka adlaw, nagtipon-tipon liwat sa suyod ng bayay ang mga disipulo kag kaibahan ninda si Tomas. Aber nakatranka ang pwertahan, gulpi lang nga nagsuyod si Hesus kag nagtindog sa inda tungà. Hambay niya sa inda, “Ang katawhayan yarà sa indo.”

²⁷ Pagkatapos hambay niya kay Tomas, “Sirua ang akon mga kamot kag tუსlukan ang imo tudlò sa akon pilas. Kag haphapa ng imo payad ang akon kilid. Ayaw magduha-duha, magtuo ka na.”

²⁸ Hambay ni Tomas, “Ikaw ang akon Ginoo kag ang akon Dios!” ²⁹ Tapos naghambay si Hesus, “Tomas, nagatuo ka na ba kay nakità mo ako? Bulahan ang mga nagatuo sa akon aber wayà ninda ako makità.”

Ang Kabangdanan nga Gingsulat ini nga Libro

³⁰ Kadamò pa gid ang mga milagro nga ginghومان ni Hesus nga nakità ng iya mga disipulo, nga wayà gingsulatan sa ini nga libro. ³¹ Pero gingsulat ko ini nga mga butang agud magtuo kamo nga si Hesus ang Kristo, ang Ungà ng Dios. Kag paagi sa indo pagtuo, makakabaton kamo kabuhì nga wayà katapusan kay kamo hay may relasyon sa iya‡.

21

Ang Pagpakità ni Hesus sa Pito ka Disipulo

¹ Pagkatapos adto, nagpakità liwat si Hesus sa mga disipulo didto sa alihid ng Lawà ng Tiberias*. Tiyad ini ang natabò: ² Magkaibahan sina Simon Pedro, si Tomas nga ang hayò hay 'Kapid', si Natanael nga taga-Cana nga sakop sa probinsya ng Galilea, ang mga ungà ni Zebedee kag duha pa nga disipulo. ³ Naghambay si Simon Pedro sa inda, "Mapalawod ako." Nagsabat sinda, "Manunot kami." Ngani nagsakay sinda sa dyapang* kag nagpalawod. Pero wayà gid sinda may nabuoy sa bilog nga gab-i. ⁴ Nang pasubaton na ang adlaw, nagatindog si Hesus sa baybay pero wayà siya makilaya ng mga disipulo. ⁵ Ngani hambay ni Hesus sa inda, "Mga amigo, igwa ba kamo ning buoy?" Nagsabat sinda, "Wayà gid!" ⁶ Hambay niya, "Taktakan nindo ang pukot hampig sa tuo ng dyapang kag makakabuoy kamo." Ngani gingtaktak ninda ang pukot kag sa kadamò ng tuyoy, hayos indi na ninda ini kaya batakon. ⁷ Ngani hambay

‡ **20:31** 20:31 Sa literal: sa iya pangayan.

ng disipulo nga pinalanggà ni Hesus kay Pedro, “Ang Ginoo adto!” Pagkabati niya adto, gingsuksok niya ang iya barò kay nakauba siya mintras nagatrabaho kag lumumpat sa tubi kag lumangoy pakadto sa takas. ⁸ Ang iban nga disipulo nga yadto sa dyapang hay nagbugsay papiliw kag gingguyod ang pukot nga kadamò tuyoy kay bukun sinda malayò sa baybay, mga 60 lang ka dupa* ang kalayò. ⁹ Pag-abot ninda sa takas, nakità ninda nga igwa ning baga nga may isdà nga ginaihaw kag igwa da ning tinapay. ¹⁰ Hambay ni Hesus sa inda, “Magdaya kamo diri ning pila ka bilog nga isdà nga indo nabuoy.” ¹¹ Ngani nagbalik si Simon Pedro sa dyapang kag nagbulig sa pagbira ng pukot pabaybay. Punò gid ang pukot ning kadagkò nga tuyoy, ini hay 153 tanan. Aber tiyad adto kadamò ang isdà, wayà gid nagisi ang pukot. ¹² Hambay sa inda ni Hesus, “Kari na kamo, mamahaw kita.” Wayà gid may nagpangahas aber isa sa mga disipulo nga magpangutana kung sin-o siya. Kay kilaya ninda nga siya ang Ginoo. ¹³ Nagpalapit si Hesus, gingbuoy niya ang tinapay kag gingtao sa inda, imaw da ang inihaw nga isdà. ¹⁴ Imaw ini ang pangtuyo ka beses nga nagpakità si Hesus sa mga disipulo pagkatapos siya mabanhaw.

Ang Pagbaton Liwat ni Hesus kay Pedro

¹⁵ Mintras nagapamahaw sinda, gingpangutana ni Hesus si Simon Pedro, “Simon, ungà ni Juan, ginahigumà mo ba ako labaw pa

* **21:8** 21:8 Ang 60 ka dupa, sa Griego hay duha ka gatos ka cubits.

sa paghigugmà sa akon ng imo mga kaibahan?” Nagsabat siya, “Huo, Ginoo, sayod mo nga ginahigugmà ko gid ikaw.” Hambay ni Hesus, “Pakauna ning maayo ang akon mga kordero.”¹⁶ Nagpangutana liwat si Hesus, “Simon, ungà ni Juan, ginahigugmà mo ba ako?” Nagsabat siya, “Huo, Ginoo, sayod mo nga ginahigugmà ko gid ikaw.” Hambay ni Hesus, “Diparaha ning maayo ang akon mga karnero.”¹⁷ Pangtuyo ka beses nagpangutana si Hesus, “Simon, ungà ni Juan, ginahigugmà mo ba ako?” Nalisod si Pedro kay tuyo na gid ka beses siya gingpangutana ni Hesus, “Ginahigugmà mo ba ako?” Ngani nagsabat siya kay Hesus, “Ginoo, sayod mo ang tanan nga butang. Sayod mo nga ginahigugmà ko gid ikaw.” Hambay ni Hesus, “Pakauna ning maayo ang akon mga karnero.”[†] ¹⁸ Sa matuod lang ginahambay ko sa imo, nang batà ka pa, ikaw ang nagahugot ng imo kaugalingon nga sinturon‡ kag nagapanaw ka kung diin mo gusto. Pero pag guyang mo, pagaunaton mo ang imo mga butkon. Tapos iban ang magapos sa imo kag day-on ka sa lugar nga indì mo gusto kadtuan.”¹⁹ (Ginghambay ini ni Hesus agud ipasayod kay Pedro kung pauno siya mamatay kag kung pauno niya mapadunggan ang Dios paagi sa iya kamatayon.) Pagkatapos adto, hambay ni Hesus sa iya, “Magsunod ka sa akon.”

Ang Hambay ni Hesus parti sa iya Pinalanggà

† **21:17** 21:15-17 Ang gusto hambayon ng akon mga kordero o karnero hay mga tagasunod ni Hesus. ‡ **21:18** 21:18 Ang gusto hambayon, ang iya kaugalingon nga desisyon ang nasusunod.

nga Disipulo

²⁰ Naglingig si Pedro kag nakità niya nga nagasunod sa inda ang disipulo nga pinalanggà ni Hesus. Siya adto ang nagapungkò hampig sa alihid ni Hesus nang nagaihapon sinda kag nag-islog pa gid siya kay Hesus, naghilig sa iya dughan kag nagpangutana, “Ginoo, sin-o adto ang magatraidor sa imo?” ²¹ Niyan, pagkakità ni Pedro sa iya, nagpangutana siya kay Hesus, “Ginoo, pauno ini nga tawo, ano ang matatabò sa iya?” ²² Nagsabat si Hesus, “Kung gusto ko nga mabuhì siya hasta nga magbalik ako diri sa kalibutan, ano adto sa imo? Basta ikaw, magsunod ka sa akon§!” ²³ Nganì nabantog ang balità sa mga kauturan nga ini nga disipulo hay indì mamatay. Pero bukon tiyad adto ang ginghambay ni Hesus parti sa iya, kundì, “Kung gusto ko nga mabuhì siya hasta nga magbalik ako, ano adto sa imo?”

Ang Katapusan

²⁴ Ako ini nga disipulo ang nagapamatuod kag nagsulat ng ini nga mga butang. Sayod namon nga matuod ang akon ginabalità. ²⁵ Kadamò pa gid ang mga gingpanghuman ni Hesus. Kung isulat ini tanan, para sa akon, indì mag-igò ang mga libro nga masusulat aber pa sa bilog nga kalibutan.

§ 21:22 21:19, 22 Magsunod ka sa akon: ang gusto hambayon hay maging disipulo ni Hesus, magtuman siya kay Hesus, maging kapareho sa iya sa ugali, paghambay kag magtudlò siya sa mga tawo parti sa Dios.

Bag-o nga Kasugtanan
Romblomanon: Bag-o nga Kasugtanan (New
Testament)

copyright © 2018 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Romblomanon)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

4de624ce-34e7-5a8f-a597-674e8f806461